

KÄNDA PERSONER - viktiga för städers identitet

Foto: Bahcomuseum.se

Johan Petter Johansson var en kreativ problemlösare av vardagsproblem. Under sitt långa liv tog han inte mindre än 110 patent. Två av hans uppfinningar, rörtången och skiftnyckeln har gjort honom världsberömd och säljs över hela världen. *Sidan 5*

SÅ SKYDDAR DU DIG

- mot grova bedrägerier

Fysisk vishing - en form av grova bedrägerier har de senaste åren ökat lavinartat i Sverige. Brottligheten är såväl systematisk som välorganiserad och riktar sig mot de äldsta och mest sårbara i vårt samhälle. Så tyvärr också i Enköping.

Enabygdens redaktör har träffat en av dessa poliser i Enköping vars insatser också riktar sig till just denna målgrupp, äldre personer som bl.a söks upp i sina hem. Richard Hedström, polis i Enköping ett välkänt ansikte som värnar om vår trygghet med proaktiva åtgärder.

Läs mer på sidan 19

VINPROVNING

med mat på Skuggans Gröna

Sidan 18

FRAMTIDSFULLMAKT

Sidan 26

Saxat ur innehållet:

Sid 2 Föreningens Funktionärer

Sid 3 Nya ordföranden har ordet

Sid 6-9 Reseminne: Resan till "Världens Tak"

Sid 10 Nya utmaningar, nya vägar...

Sid 14-18 Studie- Rese- och Höstens program

Sid 23 Nytt! Knep & Knåp

Sid 24 Pandemier & Covid19. Fortsättningen

“Ditt paket är redo för leverans
Bekräfta din adress via länken nedan...”

OBS! Klicka inte på någon länk om du inte är helt säker på avsändaren!

Sparbanken i Enköping

Läs om fler tips för
att undvika att bli lurad
sparbankenenkoping.se
/bedragier

Redaktionskommittén

Lena Jensen	Ansvarig utgivare	079 335 04 83	jlina2958@gmail.com
Ann-Christin Widinghoff	Redaktör/Annonsförs.	070 770 00 22	a.widinghoff@ettoco.se
Monica Bauer	Krönikör/Samordnare	070 277 68 86	krakan25.mb@gmail.com
Irene Lötegård	Krönikör/Samordnare	070 926 62 06	irene@lothegard.nu

Repr. kommittéerna: Pia Rosenberg 073 680 47 27, Anita Nehler 070 660 17 57, A-M Lindström 070 770 66 09

Funktionärer

Bordtennis	Peter Öberg	072 556 22 37
Boule	Pia Rosenberg	073 680 47 27
Bowling	Anita Lund	072 330 30 97
Bridge	Barbro Sandberg	073 681 55 23
Friskvård	Vakant	
Hälsoombud	Lena Jensen	079 335 04 83
Medlemsvård	Eva Armholt	070 238 26 28
Programkommitté	Anita Nehler	070 660 17 57
Redaktör/Annons mm	Ann-Chr. Widinghoff	070 770 00 22
Resekommitté	A-M Lindström	070 770 66 09
Studiekommitté	Pia Rosenberg	073 680 47 27
Valberedning	Elisabeth Andersson	072 738 67 60
Västanvind	Heidemarie Rosén	070 299 31 99
Webbansvarig	Monica Bauer	070 277 68 86
KPR- RPR-repres.	Kommunala Pensionärsrådet	
	Inger Rosén Hansson	070 523 14 58
	Lena Jensen	070 330 55 32

Expeditionen, Kryddgården, Källgatan 1 B
bemannad varje tisdag mellan kl. 11-13.00. Ej jul/Nyår
Månadsmötesavgift är 100 kr inkl. underhållning,
förtäring o övrig info. Betalas av samtliga närvarande.

Varje måndag mellan kl. 14-16.00 välkomna till
Walters Café och diskutera nya aktivitetsidéer.

Enabygdens Swish:

123 230 89 06

Enabygdens org.nr:

802 447 - 9597

www.spfseniorerna.se/enabygden

SPF Seniorerna Enabygden

Källgatan 1 B, 749 35 Enköping

Namn- tel och/eller adressändring görs till Monica Bauer

tel. 070 277 68 86 el. mejl till
krakan25.mb@gmail.com

Kontaktpersoner "Enabygden":

Ann-Christin J:son-Widinghoff

a.widinghoff@ettoco.se

Webb/Hemsida:

Monica Bauer

krakan25.mb@gmail.com

www.spfseniorerna.se

[/distrikt/upsaladistrikt/enabygden](http://distrikt/upsaladistrikt/enabygden)

Medlemsavgift: 310 skr/år

Styrelsen

Ordinarie:	Lena Jensen	Ordförande	079 335 04 83	jlina2958@gmail.com
	Pia Rosenberg	Vice ordf.	073 680 47 27	pia.rosenberg52@gmail.com
	Irene Lötegård	Sekreterare	070 926 62 06	irene@lothegard.nu
	Anita Nehler	Vice sekr.	070 660 17 57	anita.nehler@hotmail.com
	Reine Fredengrener	Kassör	070 540 36 30	reine@elstop.se
	Monica Bauer	Medl.regist.	070 277 68 86	krakan25.mb@gmail.com
	Eva Armholt	Medl.vård	070 238 26 28	eva.armholt@gmail.com
	Stig Forshult	Ledamot		

Ersättare:

Solveig Zander 070 241 02 27 solveig.zander@outlook.com **Ann-Chr. Widinghoff** 070 770 00 22 a.widinghoff@ettoco.se

Ann-Marie Lindström 070 770 66 09 ammili48@gmail.com

Revisorer: Magnus Hurulund och Hans Gustavsson och Monica Sahlén (ers.)

REDAKTIONEN BLIVIT MED NY REDAKTÖR *Event- & mediamakare*

*Ann-Christin
J:son-Widinghoff*

Ny redaktör för "Enabygden" - Ann-Christin J:son-Widinghoff, tidningsmakare med mångårig erfarenhet inom framförallt tryckt media - har i och med detta nr av tidningen tagit över efter tidigare redaktören Stig Forshult.

- Under fem års tid skapade och gav jag ut egen lokal tidning i hela västra Stockholm med en upplaga om 130.000 ex - vilken i uppstarten av 80.000 ex trycktes inledningsvis på EnköpingsPosten.

- Det ska nu bli både roligt och spännande ta över denna publikation efter Stig. En publikation som jag vill vårda det som varit, men också betona det lokala. Det nog så viktiga av aktuellt och lokalt som händer.

- Som redaktör ser jag fram emot att få ta del av en hel del spännande och nytt, sådant som jag också förmodligen inte hade en aning om.

Med de snart 25 år som gått sedan familjens inflyttning till Enköping, tror jag mig ändå ha ett hyfsat bra grepp om staden, dess invånare och vad som händer. Inte minst genom de mässevent som jag tidigare skapat.

- Tyck gärna till om tidningens innehåll, kanske saknar ni något ämne som ni tycker vi borde skriva om.

Jag hoppas att ni ändå ska känna igen er i vår egna tidning "Enabygden" även om en del kommer ses med lite andra ögon än tidigare. Ämnen som berör oss 65plussare, fina erbjudanden från lokala aktörer och en ny knep o knåp-sida och lite annat matnyttigt.

Har ni något roligt reseminne, en händelse eller bevisat ett spännande evenemang - skriv och berätta!

Till sist tack Stig Forshult, tidigare redaktör, för ovärderlig hjälp i min uppstart med underlag och all information samt många bra tips.

Mejl till redaktionen är numera:
a.widinghoff@ettoco.se

LEDAREN

*Lena Jensen,
nyttillträdd
ordförande SPF
Seniorerna Enabygden*

FÖRTROENDEUPPDRAG

Som nyttillträdd ordförande är det mitt uppdrag att se till att gruppen är tillgänglig för alla, att vi aktivt lyssnar på varandras åsikter och idéer, samt att vi välkomnar och uppmuntrar deltagande från alla medlemmar.

Min bakgrund som sjuksköterska har jag berättat lite om och det är bra att inleda med just det tror jag, för det är också ett förtroendeuppdrag att ta på sig. Som sjuksköterska är man framförallt ett ombud för patienten, brukaren, eller eleven om man som jag även jobbat som skolsköterska. I förtroende tar man emot en persons önskan om tillfrisknande.

Som ombud för man någons talan, man utgår från det som fungerar och det som kan få en person att växa och klara sig så bra som möjligt själv. Det är att ständigt befinna sig i en förändringsprocess. Som ombud för någon annan behöver jag vara tillgänglig, delaktig och aktivt lyssnande. Men jag behöver inte göra allt som krävs själv.

Till hjälp har jag alltid ett team jag samarbetar med och som jag tillsammans med kommer fram till bästa möjliga lösning på något som behöver förbättras eller utvecklas.

Så har mitt yrkesliv till stora delar sett ut och det har alltid inneburit många möten med människor – patienter, brukare, elever, anhöriga, myndighetspersoner mm. Samtal och planering har varit vardag, mål och delmål har ibland uppnåtts ibland inte. Men alltid en strävan mot och för något bättre. En process i utveckling helt enkelt. Jag ser likheter i att vara ordförande för SPF Seniorerna Enabygden. Vi kommer föra samtal med varandra och även med företrädare för myndigheter. Vi kommer tillsammans ha möten där vi sätter upp mål och delmål för vår verksamhet, och vi kommer att planera för utveckling och svara mot de behov som finns hos oss medlemmar och även vara delaktiga i samhällsdebatten.

Forts. på sidan 4

Vi tillsammans fungerar som ett team, organisatoriskt har vi en struktur som inbjuder till ett fungerande nätverk med grupper och gruppledare och en styrelse med inbördes olika uppdrag.

Vår verksamhet har utmaningar ekonomiskt och praktiskt. Den vilar på och utgår från att vi är många och att vi engagerar oss. Vi behöver alltid bli fler. Rekrytering av nya medlemmar är en uppgift som vi tillsammans måste dela och här finns bara fantasin som gräns för vad vi kan göra.

En annan utmaning är den digitala verklighet vi lever i och som vi alla måste förhålla oss till på något sätt för att vår vardag skall fungera. Det är en uppgift som vi tillsammans också måste dela. Ett slags digital vaccinering helt enkelt, ju fler som är digitalt insatta desto mer skyddade är de som inte har möjlighet att ta till sig digital teknik.

En tredje uppgift som jag ser som nödvändig att vi delar är hur den ofrivilliga ensamheten skall förebyggas. Här pågår en spännande utveckling som jag kommer att förmedla mer om sen.

Men, inte nog med det jag nämnt ovan, det stora engagemanget i aktiviteter, resor och studiecirklar behöver också förstärkas. Medlemsantalet är viktigt men aktiviteter för medlemmar är viktigare. Här behövs fler som vill axla ansvaret som studiecirkelledare och det är ytterligare en uppgift vi tillsammans kan lösa.

En tredjedel av våra intäkter kommer nämligen från bland annat studiecirklar, aktiviteter och antalet medlemmar. För att citera vår kassör ” Ju mer vi gör och kan dokumentera desto bättre bidrag”.

Slutligen vill jag reflektera över detta med att gå i pension. Det är nog ganska individuellt hur vi upplever det. Någon har kanske längtat efter att få avsluta sitt yrkesliv och få ägna sig åt sina hobbies medan någon annan kanske har mycket av sin identitet rotad i yrkeslivet och upplever pensionärstillvaron som lite vilsen.

Oavsett vem du är som blivit pensionär nyligen eller som varit det länge, det finns nog en plats och en uppgift som passar just dig hos oss inom SPF, gör din röst hörd, delta i våra samtal och engagera dig på den nivå som är bra för dig.

Som ordförande önskar jag att vi är tillgängliga, aktivt lyssnande och inbjuder till delaktighet.

Lena Jensen
ordförande SPF Seniorerna Enabygden

SENASTE NYTT!

Nu är det nog!

Tänk om alla vi pensionärer skulle gå ihop och säga ”Nu är det nog”!

Det skriver PROs ordförande Åsa Lindestam i ett medlemsbrev 7 mars 2024, och fortsätter:

Sjukvården står inför enorma neddragningar. Sjuksköterskor, undersköterskor och vikarier sägs upp i hundratal. Vårdplatser stängs i brist på personal.

Äldreomsorgen får inte tag på personal, om någon är sjuk får övriga oftast klara sig utan vikarie. I en av kommunerna i Hälsingland funderar man nu på att sluta med matdistribution, de äldre får köpa från affärerna. Fryst mat föreslås, utan att ta hänsyn till de som behöver extra fett, vitaminer eller annat. I en annan kommun byter man ut Bregott mot Lätta, inte alls vad pensionärer behöver.

Samtidigt gläder det mig att vi i PRO fått rätt om pensionerna och framtiden: pensionsgruppen har äntligen enats om att utreda både ”gasen” och en höjning av inbetalningen till pensionssystemet. Det är på tiden, när det går bra för Sverige så måste vi ju få ta del av det, likväl som vi fått bidra med en ”broms” när det är tuffa tider.

På styrelsemötet senast tillsattes två grupper, en som ska arbeta fram ett nytt handlingsprogram till 2026 och en stadgrupp som ser över stadgarna inför kongressen 2026. Man pratade också om hur neddragningar slår hårt mot våra pensionärer, både i kommunerna och regionerna.

Hur ska man agera? Många förslag lyftes.

Jag vill påminna er alla om vad Jan Eliasson, för detta biträdande generalsekreterare i FN, sa var världens viktigaste ord: ”tillsammans”. Tänk så rätt han har!

Åsa Lindestam, ordförande i PRO

SKRIV EN INSÄNDARE BERÄTTA OM ETT RESEMINNE SÄLJ ELLER KÖP NÅGOT

Du har ordet, vi har redskapet att förmedla det du vill berätta om.

Skriv till oss, och bifoga gärna foton, vem du är, och mejla oss på a.widinghoff@ettoco.se

Vi vill gärna ha ditt mejl senast sista augusti så det hinns med till septembernumret. Tack!

KÄNDA PERSONER

- viktiga för städers identitet

Foto: Bahcomuseet.se

Nära hälften av Sveriges kommuner använder sig av någon känd person i sin marknadsföring.

I en avhandling undersöker konstvetaren Johan Linder bruket av fyra personer på fem olika platser – Selma Lagerlöf i Sunne, botanikern Carl von Linné i Uppsala och Småland, uppfinnaren J P Johansson i Enköping och kommissarien Kurt Wallander i Ystad.

Johan Linder närmar sig de fem orterna och finner ett varierat material – från personmuseer till monument, från stadsvandringar till slogans. I materialet söker han svar på frågor kring idealiserande blickar på kulturarvets gestaltningar.

– När en plats gestaltas utifrån föreställningar om en person förändras bilden av både personen och platsen. Exempelvis har Linné betraktats som en Uppsala-profil samtidigt som Uppsala har presenterats som Linnés stad. Detta understryker staden som i första hand en universitetsplats, även om andra gestaltningar vore möjliga, säger Johan Linder, nybliven doktor vid Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet.

Linders exempel illustrerar ett vanligt bruk av kulturarvet som marknadsföringsinstrument.

– Denna tendens märks över hela landet. Turismens användning av denna typ av miljöer innebär förändrade betydelser på platserna.

Källa: Forskning/ Johan Linder
Inst. för kultur och estetik

Nära hälften av Sveriges kommuner använder sig av någon känd person i sin marknadsföring.

I en avhandling undersöker konstvetaren Johan Linder bruket av fyra personer på fem olika platser – Selma Lagerlöf i Sunne, botanikern Carl von Linné i Uppsala och Småland, uppfinnaren J P Johansson i Enköping och kommissarien Kurt Wallander i Ystad.

Johan Petter Johansson föddes 1853 i Vårgårda, Västergötland, i en torparfamilj. Det märktes att han gärna löste vardagliga praktiska problem. När han var tretton år byggde han om sin fars handtröskverk, ett redskap som separerade korn från halm, så att det kunde dras av familjens häst.

Första patent

Som ung man arbetade Johan Petter Johansson vid järnvägsbyggen och efter avslutad militärtjänst fick han en anställning på Munktells Mekaniska Verkstad i Eskilstuna. Under sin tid där konstruerade han sin första uppfinning, en smörjkopp. Det var ett munstycke som försåg maskindelar med smörjmedel för att minska friktion och belastning. Munktell fick patent på smörjkoppen.

Egen företagare

1883 flyttade J P Johanssons familj till USA. Han blev dock kvar och började fundera på att starta eget. Tre år senare lämnade han Munktells och 1887 köpte han ett vattenfall utanför Enköping som gav kraft till hans nygrundade Enköpings Mekaniska Verkstad.

Ett år senare hade Johan Petter Johansson 14 anställda och verksamheten blomstrade. Som chef tog han gärna hand om sina anställda och deras familjer, byggde både bostäder och skolor och var mycket omtyckt i Enköping.

Rörtången

”Jag hade blott en sats rörtänger, och när en arbetare tog dem alla med sig ut i bygden, så stod jag utan tänger... Då slog det mig en dag plötsligt att det vore bra att ha ställbara rörtänger”, berättade han under en intervju.

1888 tog J P Johansson patent på den ställbara rörtången. Dess käftvidd kunde justeras och den passade med andra ord till alla rör. Rörtången blev snabbt världsberömd.

Besök gärna Bahcomuseet. Ring Stig Lundh för visning helst i grupp, på 073 829 58 75

EN RESA TILL VÄRLDENS TAK

- *Shangri-La i Himalaya*

FLÄRDFULL MODEVISNING

TORSDAG 31 OKTOBER kl. 13.30
KOMPASSEN, KAPTENSGATAN 4

Butikerna visar hösten & vinterns nyheter i en annorlunda framförd modevisning där SPF-medlemmar själva är modeller. En visning som skapar både närhet, personlighet och glädje.

Flärdfullt, överraskande där visningen avslutas med ett varmt och härligt kafferep med goa kakor, tillsammans med välkänd trubadur som både underhåller och uppmuntrar till allsång!

Entréavgift: 175 kr p.p

Evenemanget pågår mellan kl. 13.30-16.30

Biljetter hittar du på **SPF Enabygdens hemsida** från den 1 september. Håll utkik. Begränsat antal biljetter. Köp dina biljetter i god tid.

Arrangör: SPF Enabygden/www.spfseniorerna.se

En oförglömlig resa - en av många i kontrasternas land - Kina där vår dotter tillsammans med make och sedermera två barn, bodde i hela 16 års tid. Först i Qingdao sedan i Peking (Beijing) och därefter i Shanghai.

Det blev en resa varje år till "Mittens Rike" både med familjära inslag som intressanta och ibland lite överkliga upplevelser.

En av alla dessa resor, gick 2016 till "Världens Tak" - Shangri-La.

Ni som också har besökt Kina, då vet ni vad jag pratar om när jag säger kontrasternas land.

Mer märkbart är det i den mer kontinentala staden Shanghai, många inslag av internationell karaktär, men reser man utanför mångmiljonstaden med snitt 27 miljoner invånare. Resan med bil tar ett par timmar att bara komma ut ifrån, men då möts man av en helt annan värld. Där glider Lexus-kopior (Lexu) upp bredvid dammiga och rostiga flakmoppar med ett berg av antingen flera arbetare på flaket eller fastsurrade tomma plastdunkar. Man undrar om föraren ens såg vart han körde!

Efter vi landat så blev det att packa om och ge oss av igen.

Äldsta dottern fyllde 40 år och, vi skulle fira det och flyga till världens högsta berg - Himalaya.

Många har väl läst sagan om just Shangri-La vilket var en fiktiv, paradisartad plats i James Hiltons roman Bortom horisonten (Lost Horizon) från 1933.

Jag kan berätta - platsen finns på riktigt och ligger på gränsen till Tibet i Himalayas bergstrakter på 3.283 meters höjd. Hisnande och inledningsvis blev det mjölksyra i benen direkt vi klivit av flygplanet!

Det gick däremot över fort, däremot gick det inte ha bråttom, luften var tunn och räckte liksom inte till. Så det blev att ta det lugnt.

Flygplatsen och staden Shangri-La ligger på en platå mellan alptopparna. En landningsbana som var hisnande kort...

Lyxhotellet Shangri-La i Shangri-La

Eftersom det är kontraster varhelst du vänder dig, så om lilla staden, träkåkar med stampat jordgolv, så var hotellet raka motsatsen. Spegelblanka golv, sprudlande fontäner, guld och utsmyckningar, och en gästvänlig med omtänksam service.

Panoramafönster med utsikt över Himalaya från vårt hotellrum där vi såg solen gå upp mellan bergstopparna. Magiskt! Det går knappast att beskriva en sådan känsla. Som reserv om vi fick svårt med andningen, fanns bland annat en tub Oxygen på rummet! Något vi inte behövde nyttja, vi skyndade långsamt på våra utflykter. En av dessa gick till tundran, där både hästar, jakar och annat av deras vardag som man ville visa upp fanns.

Minsta barnbarnet Aurora, då 3 år - vars namn betyder "morgonrodnad" - hivades upp på en av hästarna, orädd som hon var och är. Det blev en solig och spännande dag på stäppen, som senare på eftermiddagen gick till ett besök i ett munkkloster med oändligt lång och hög trappa upp till klostret.

The Fift Dalai Lama

Ganden Sumtseling Monastery, munkklostret i Shangri-La började byggas under Kangxi Period av Qing Dynastin år 1679. Byggnaden uppkallades till Ganden Sumtseling för den femte av Dalai Lama under Qing Dynastin.

Minns inte antal trappsteg, men de var många, på väg upp till klostret. Väl däruppe fick vi en fin överblick av både klosterbyggnaderna och av omgivningen.

Klostret bevos av 700 munkar och är byggt i traditionell tibetansk arkitektur. Lodräta murväggar ned mot dalgången.

Efter besöket i klostret var det dags för lunch i den gamla staden. Svärsonen behärskar kinesiska mycket bra, och han

Forts. på sidan 8

Kampanj!
 25% på resväskor från
 American Tourister
 2 modeller i 3 storlekar
 Erbjudandet gäller 13/5-31/8

VÄSKOR&MERA

Källgatan 12 Enköping
 0171-20505
 Väskor Plånböcker
 Handskar Resväskor
Välkommen in!

HÖGBERGS
 BUSS AB UPPSALA

Res med oss
 Sverige
 Norden
 Europa

SKRIV ETT RESEREPORTAGE...

... och mejla det till oss. Bifoga minst 2-3 foton och max 2 A4-sidor i Word, senast 30 augusti. Välkommen med ditt bidrag - och välkomna att medverka i vår egna tidning - SPF Enabygden. Mejla till oss på: a.widinghoff@ettoco.se

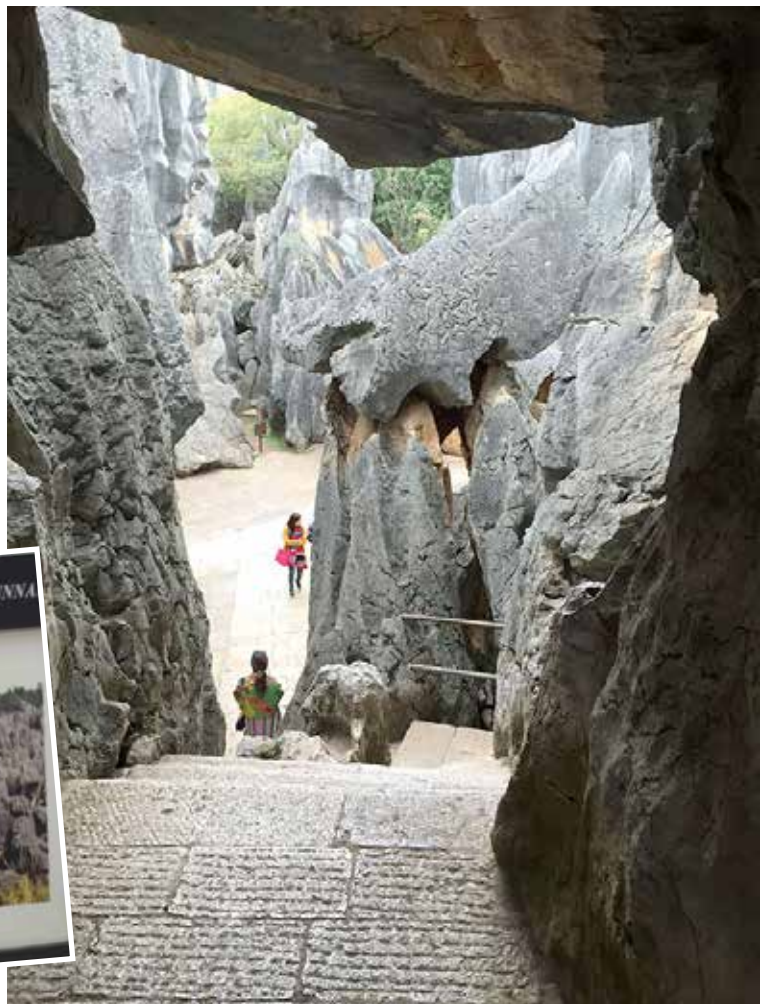
klev rakt in igenom restaurangen och ut i dess kök och kikade vad som fanns i kylar och hur maten förvarades. Han beställde vad som kunde locka oss, lite kräsna nordeuropeer. Det fick bli en soppa på tupp, eller om det var höna. Några menyer existerade öht inte!

In kommer en balja med soppan och i soppan ligger allt - allt från hönan: fötterna, näbben, kammen, ja även hela hönhuvudet också. Vi åt soppan som smakade bra, dock lämnade vi kvar extremiteterna!

Man får verkligen inte vara kräsen.

Maten på hotellet däremot, hade en mer nyanserad och smaklig meny!

Shangri-La ligger i provinsen Yunnan. Yunnan betyder "söder om molnen" och jag skulle nog säga, för det mesta hade vi molnen mer under oss än över.

Nästa dag blev det en promenad genom Shangri-Las nationalpark - Shudu Lake - ett enormt område i många nivåer. Små sjöar, upp till 20 meter djupa, samtidigt som vi nu befann oss på 3.595 m höjd.

Högre skulle det bli i den avslutande och hisnande bussfärden mot slutmålet. Då hade vi ändå promenerad i ca 3 timmar. Vi hade till barnens förtjusning sett små söta jordekorrar. Barnen döpte dem till Piff och Puff. Emellanåt låg snö i markerna utefter en mycket fin promenadväg, som ringlade sig runt sjöarna.

Bussfärden tillbaka till utgångsläget var som sagt hisnande. Serpentinkurvor i lite för hög fart, där svärsonen översatte vad guiden uppmanade:

”Det finns påsar vid era säten om ni ska kräkas.” Och, det gjorde de övriga resenärerna - enbart kinesiskt ursprung - men inte vi om än det var nära.

Sedan hade alla i bussen med sig Oxygen. Vi kände oss mer hårdhudade och åkvana - vi hade inga!

Nästa stop - Kunmin

Nu blev det dags för att återvända ned till lite lägre höjder, nu till provinshuvudstaden i Yunnan, Kunmin - vilken gränssar till Vietnam i Sydost, Laos i syd och Burma i väst i den autonoma regionen Tibet i nordväst.

En flygtur på 2,5 timme med ett hisnande sceniskt intryck. Bergstopparna riktigt nära, och mellan topparna osannolikt och spektakulärt djupa dalar. Planet formligen smekte bergstopparna på väg ned - nu till 1.900 meters höjd/öh.

Hotellet - eller hotellgångngen var mellan en skrotverkstad, som reparerade allehanda maskiner och en annan som sålde kol. Överallt låg doften av kol, damm och allt såg mer eller mindre skitigt ut. Allt. Här kom ytterligare en stor kontrast!

Hotellrummet förflyttade oss tillbaka till 1800-talet eller kanske ännu längre, likaså den restaurang vi hittade.

Vi skulle ju vidare dagen efter så det fungerade naturligtvis. Frukosten var också den en osannolik smakupplevelse.

Tankarna gick till forna öst. Innanför en glaslucka stod två ”kockar” med vita höga stärkta mössor o vita rockar, serverade något som för oss såg onämnt ut, så vi gick lös på serveringsbordet. Där fanns varmt vatten med mjölk, ägg och några grönsaker. Det var allt! Det vill säga, resten ratade vi då det inte gick att förstå vad det var!

Utanför väntade en chaufför för att ta oss till Shilin - eller Stenskogen - vilken ligger straxt utanför Kunming.

Här finns spektakulära och märkliga karstformationer som reser sig som en enorm skog - av kalksten! (Bild t.v.)

Stenskogen i Shilin

Ett enormt område med stenformationer, både låga och höga i runda formationer, mer likt som kratrar, där det inuti växte träd och blommor. Här kunde man hoppa på bussar vilka åkte runt i området, men vi promenerade då det var både trappor, broar, små pagoder för bättre utsikt och mellan stenblocken små sjöar och spännande grottor.

Ett riktigt annorlunda ”sagoland” av kalksten i det oändliga och så långt ögat kunde nå.

Tillbaka till flygplatsen i Kunmin för återresan till Shanghai efter några omtumlande och upplevelserika dagar i Yunnan. Tidigare år har vi besökt både Förbjudna Staden, Sommarstaden och många andra kulturella monument i Peking. Peking som skiljer sig från Shanghai i så motto att Peking där syns mer av den kinesiska kulturen, Shanghai mer internationell och modern. Inte minst ett nav för både internationell handel och finans. Shanghaibörsen är en av de största börserna i världen och den första frihandelszonen på det kinesiska fastlandet.

Shanghai - en megastad

I denna stad med sina 27 miljoner invånare bodde dotter och familj på 32:a våningen med panoramafönster från golv till tak! En hisnande upplevelse, speciellt som ett åsknedslag en kväll slog ut både elen och hissarna. Minst sagt en spännande upplevelse.

Vi besökte tygmarknader, blomstermarknader, vi har ätit oxgroda och annat märkligt. Rest 20 mil inåt landet till en 1400-tals stad, där det spelats in många actionfilmer under åren. Gamla träbyggnader med jordgolv, små bågformade stenbroar. Skrakar fastbundna med lina i ena benet, som dök efter fisk åt sina ”husbönder”.

Klättrat upp på Kinesiska Muren, besökt kinesiska palats, rest till Kambodja och besökt det berömda templet ”Angkor Wat”. Vi har varit i bambuskogen, åkt vansinnesfärd mellan höga bergstoppar i enkla kroppsselen. Vi har överlevt, men vilka fantastiska och intressanta minnen vi fått. Efter 16 år i Kina bor familjen åter i Sverige. Skönt!

Vid pennan: Ann-Christin Widinghoff

LIVET HAR NYA VÄGAR

- och utmaningar

SPF Seniorerna var och är mycket mer intressant än vad jag har kunnat föreställa mig. Det har givit mig nya kontakter och möjlighet att driva seniorfrågor högt och lågt. Föreningslivet ger mer än man kan tro.

Sedan jag var ung har jag varit engagerad i föreningslivet. Samvaro och socialt engagemang allt ifrån scouterna till brottsofferjouren, kvinnojouren, centerpartiet och det politiska intresset.

Den sociala samvaron och intresset för att utveckla vårt samhälle har nu lett mig in i intresset för SPF Seniorerna och dess riksförbund. Nya utmaningar är alltid spännande.

Mitt yrkesliv slutade 2020 och självklart tog jag kontakta SPF Seniorerna Enabygden. Ville testa och se vad det var. Intressant och mycket roligare än vad jag trodde. Det har nu givit mig möjligheten att på riksnivå inrikta mig på bl a äldres möjligheter till bra boende. Utvecklingen av boende för alla, när vi själva behöver, vill och önskar flytta är viktigt.

Det gäller t.ex när ensamhet kryper på, bostaden är för stor, man känner sig otrygg eller vård och omsorg behövs. Mitt uppdrag är kort och gott att analysera boendeformerna för seniorer och identifiera knutfrågor i debatten. Syftet är att påverka beslutsfattarna till förändrade regelverk.

Jag är vice ordf i SPF Seniorerna vilket innebär att ha kontakt med föreningar och distrikt i hela landet. Det har inneburit att jag fått berätta och diskutera vad SPF driver för frågor för att påverka Regering och Riksdag. Samtal om hur distrikten arbetar, deltagande i intressanta seminarier om ålderism, bedrägerier, pensionsutvecklingen, ja allt som påverkar oss seniorer.

SPF Seniorerna Enabygden har jag inte lämnat. Här finns min hemvist och här fortsätter jag jobba med att vi ska få lokaler som vi har ansvar för. Jag ger inte upp förrän det är klart!

Solveig Zander

Solveig Zander

SE HÖSTENS PROGRAM!

Varför inte gå med i en studie-cirkel?

Vi gläntar på dörren på sidorna 14, 15, 16, 17 och 18 - där finns mycket att inspireras av samt få tips på vad du både kan delta och medverka i.

Välkommen!

"HJÄRNKOLLS"-GENIER Distriktsmästerskapet 2024

SPF Seniorerna inbjöd distriktes föreningar att tävla om det fanns några genier i föreningarna!

Varje förening fick anmäla ett lag bestående av tre personer, varav en var lagledare.

Det var bra om medlemmarna i laget hade lite olika kunskaper t.ex någon var bra på geografi/historia, en annan på teknik/biologi samt en på musik/konst och även på sport. Man fick ange vilka som var sin starka sida. Deltävlingen skedde den 8 maj.

Dessa tre herrar på fotot och medlemmar i SPF Enabygden vann distriktsomgången i Hjärnkoll: fr.v. Bo Wannberg, Sven Gustavsson och Bo Holmgren. De är nu kvalificerade till finalen som sker under hösten. Vi återkommer längre fram vilka som vunnit.

BLOMMOR & BIN... Flera aktiviteter hela sommaren

Många trevliga och roliga aktiviteter att fylla härliga försommardagar med i föreningens regi.

"Naturen runt hörnet" tisdagar kl. 13-15

Tisdagen den 4 juni sker ett inplanerat besök i Klosterparken kl 13.00 för att titta på Kungsängsliljor. En utflykt till Hårsbäcksdalen 11/6 - ett fint naturreservat sker också i juni månad. Medtag matsäck och oömma kläder. Samling sker kl 10.00 Coop-parkeringen och samåkning gäller.

Tipspromenader varje onsdag och Boule varje onsdag och söndag. Mycket mer sker i din närhet där dagsformen och vädret avgör och ingen föransmälan krävs.

Du hittar allt om sommarens och höstens alla program i SPF-appen samt på sidorna 14-18 i tidningen.

VARFÖR SKRIVA GÅVOBREV - och vad är ett gåvobrev

Ett gåvobrev är en skriftlig överlåtelsehandling där givaren även kan ange vilka villkor som gäller för gåvan. Ibland uppstår situationer där man kanske funderar över hur det kommer bli i framtiden, när man inte längre finns.

Att skriva gåvobrev kan vara ett sätt att delge sina tankar och sina önskningar. Inte minst för att göra det lättare för sina närstående.

Ett gåvobrev är en skriftlig överlåtelsehandling där givaren även kan ange vilka villkor som gäller för gåvan. Den kan t.ex utgöra mottagarens enskilda egendom eller vara förskott på arv.

Ett gåvobrev kan vara obligatoriskt eller frivilligt beroende på om det är fast eller lös egendom det gäller. Gåvobrev ska undertecknas av både givare och gåvomottagare samt i förekommande fall bevittnas av två personer.

Gåvobrev har betydelse om givaren vill att gåvan ska vara förknippad med vissa villkor.

Ett gåvobrev kan då förebygga eventuella missförstånd eller tillochmed feltolkas.

Funderar du på att ge bort lös egendom och ska gåvan verkligen vara förskott på arv?

I nästa nummer av "Enabygden" återkommer vi med hur du bör tänka om du funderar på att skriva ett gåvobrev.

Hur skriva för att det ska bli precis som du önskar.

AFZELIPLAN

- Enköping äldsta anlagda park

Den kallades från början Trekanten vid Prästgården eftersom byggnaden intill är just den gamla Prästgården från 1700-talet.

Parken började anläggas år 1900 och stod färdig 1901. Den var tänkt att bli stadens finrum där de välbeställda damerna skulle spatsera runt på de grusade gångarna och njuta av vackra blommor.

Parken är numera uppkallad efter kyrkoherde Arvid August Afzelius som verkade i staden på 1800-talet. Parken har sekelskifteskaraktern bevarad genom tids-typiska smala grusade gångar, välklippta gräsmattor och sirliga sommarblomsparterrer.

Johanna som står i mitten av fontänen fanns med från början, men var på avvägar under många decennier för att återvända till sin ursprungliga plats först på 1990-talet. Tidigt på våren hittar du blommande vit krokus och blå scilla i gräsyrtorna, under sommaren är det sommarblomsplanteringen som drar blickarna till sig.

Adress: Kyrkogatan-Tullgatan

Källa: Enköpings Kommun

DEN GAMLA BILDEN - rätt svar på bildgåtan i nr 1/2024

AB Enköpings Maskinfabrik låg på Kryddgårdsgatan 39, där denna gata slutar, vid hamnen och där byggnaden fortfarande ligger kvar, men nu med annat innehåll. Gaveln är numera förbyggd fram till Ågatan.

Fabriken grundades 1898 med bl.a J.P. Johansson som delägare. 1914 slogs fabriken samman med Enköpings Mekaniska verkstad till AB Enköpings verkstäder, där J.P. Johansson var VD. Han pensionerade sig 1916 då företaget blev dotterbolag till B.A. Hjorth & Co AB, dvs Bahco som företaget hette från 1954. Av svaren som inkommit har slumpen utsett Anita Nehler till vinnare av en Trisslott. Grattis säger vi!

Som medlem i SPF erbjuder dessa lokala företag generösa rabatter när du handlar.

Visa upp ditt medlemskort så erbjuder dessa företag rabatt, förutom de rikstäckande företag som du hittar på webben spfseniorerna.se/distrikt/upsaladistriktet

Är du inte medlem - bli det! Förutom dessa butikers rabatter ges även en hel del både av evenemang, kurser, resor och mycket mer att ta del av och förkovra sig i.

Som medlem träffar du också många likasinnade och intressanta människor vilka ger ett fint utbyte både vardag som helg. Bli medlem redan idag. Kontakta oss!

10% rabatt

10% rabatt (ej läkemedel)

Flora
Blomsterhandel

10% rabatt

10% rabatt för seniorer

10% rabatt

10% på fika/20% på matbröd

EN AV ENKÖPINGS STARKA KVINNOPROFILER

- Frälsningssoldaten Klara Hall

På Kyrkogatan 35 ligger ett vackert hus från 1894. Huset Klara Hall har fått sitt namn efter frälsningssoldaten Klara Hall.

Hade inte två rådiga kvinnor, Kajsa Lundell och Monika Forsvik ingripit lagom till 100-årsjubileet hade huset varit rivet.

Under många år både före och efter millenieskiftet anordnades här fester, musikevenemang men också restaurangverksamhet. Idag är Klara Hall en privatbostad samt kontor.

Enköpingsbornas första kontakt med Frälsningsarmén skedde en strålande vacker försommardag, annandag pingst 1884. Då ägde "slaget vid Enköping" rum. Armén lade till i hamnen med de två ångbåtarna Enköping och "Nya Svarsjölandet".

Båtarna var prydda med flaggor och från däck spelades hornmusik. Ombord fanns 200 frälsningssoldater ledda av Frälsningsarméns grundare, major Ouchterlony som vid sin sida hade kaptener och kadetter.

Hela 3.000 personer mötte upp vid kajen för att beskåda evenemanget. Efter landstigningen samlades armén under sin "Blod och Eld"-fana och tågade till Gröngarns skog. De följdes av alla åskådare som ville se de "underliga människorna".

Erfaren "eldöppnare"

Flera möten, men med färre soldater, hölls under de kommande fem åren. År 1889 kunde Frälsningsarmén räkna in 30 själar som medlemmar.

I augusti samma år hyrdes Höflingska Salongen - "den gamla kända muntrationslokalen vid Kungsgatan". Söndagen den 15 september grundades Enköpingskåren. Under dagen hölls fyra möten som kapten Klara Hall ledde tillsammans med tre kollegor. Inträdet till de två sista mötena var 10 öre per person.

Att anordna möten var en grannliga uppgift. Det gällde att i god tid anmäla till magistraten för att få tillstånd, eftersom det rådde mötesförbud på of-fentlig plats. Glömde man bort, struntade i att anmäla, eller om mötet drog ut på tiden gav polisen böter. Ofta fick frälsningssoldaterna orätt skulden för buslivet sena kvällar när krogarna stängde och överförfriskade människor skrånande drog genom gatorna sjungandes Frälsningsarméns populära sånger.

Arrendatordotter

Klara Hall föddes i Mjölby 1849 i en arrendatorfamilj. Hon var äldsta barnet och hade fem yngre syskon. När Klara var sexton år dog pappan. Hon bodde kvar som ogift hemmadotter på föräldragården. Tolv år efter pappans död, 1877, dog också hennes mamma och därmed övergick arrendet till en av Klaras yngre bröder.

Klara som nu var 28 år och fortfarande ogift, benämns i husförhörlängden som "arrendatorsyster". En situation som kanske blev ohållbar, för senare samma år flyttade Klara till Norrköping. Där arbetade hon som husmor i ett hem för "fallna kvinnor" och där kom hon för första gången i kontakt med Frälsningsarmén - ett möte som kom att påverka hennes fortsatta livsväg.

År 1885 blev hon förestånderska på Frälsningsarméns Räddningshem i Stockholm. Hon gjorde snabb karriär i Frälsningsarmén. Inom ett år fick hon kaptens rang och tre år senare var hon alltså i Enköping och startade sin nionde kår.

Missionär i Kina

I slutet av 1880-talet började Frälsningsarmén skicka missionärer till Kina. Inom hela väckelserörelsen var motståndet mot kvinnliga missionärer starkt. Vid den här tiden var Missionstidningen fylld av brättelser om kannibalism, stamkrig och hedniska grymheter. Missionärlivet skildrades som äventyrligt och farligt och sågs som mycket olämpligt för kvinnor.

Att en ogift kvinna - utan relationer till en manlig släkting eller en make - for ut som missionär var så gott som otänkbart. *Artikeln fortsätter på sidan 30*

SOMMAR- & HÖSTPROGRAM

i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

OBS! Anmälningar skall ske senast en vecka i förväg till Programkommittén:

Anita Nehler 070 660 17 57 mejl: anita.nehler@hotmail.com

Håkan Pilqvist 070 526 87 77 mejl: hpilqvist@gmail.com

Lena Jensen 079 335 04 83 mejl: jlana2958@gmail.com. Gunilla Sellin 073 981 37 02 mejl: gshi@live.se

Betalning i förväg kan ske med swish 123 230 8906 eller till bg 5947-0559.

Kom ihåg att skriva meddelande om vad du betalar för och ditt namn. Kontant- eller swishbetaln. kan ske på plats.

TRÄFF PÅ WALTERS KAFFEBAR

Måndagar kl. 14.00 varje vecka

Kungsgatan 31, Enköping

Specialpris för medlem med kaffe & bulle.

BOULE KL. 9.30 HÖKENS GRUSPLAN

Onsdagar och söndagar t.o.m september

Bodavägen Enköping (Buss 23 Gustaf Adolfs Plan till Havsörnsgr. på Lillsidan)

TIPSPROMENADER I DRÖMPARKEN

Onsdagar kl. 14-15.00 t.o.m september

Start Joar-parkeringen.

Entré: 20 kr. Vinster trisslotter.

September

UTFLYKT TILL ANUNDSHÖG I VÄSTERÅS

Onsdag 4 september kl. 10.00

Guidad tur. Samling Coop-parkeringen.

Pris samåkning 50 kr.

Anmälan till Håkan Pilqvist. Se ovan.

HÖSTUPPTAKT / MÅNADSMÖTE PÅ KOMPASSEN

Fredag 6 september kl. 12-14.00

Kaptensgatan 4, Enköping

Kl. 12-14.00 Lunch på Kompassen för den som vill. Specialpris senior 115 kr. Meddel. o betalas i kassan.

Kl. 14.00 start Månadsmötet. Musikerna Lasse och Eva Wennerberg spelar folkmusik på fiol och gitarr. Studier, resor och aktiviteter presenteras.

Entré: 100 kr inkl fika.

Anmälan till både lunch o möte - se ovan.

Grupp 7 tjänstgör och grupp 1 träffas en timme innan.

VÄLKOMSTCAFÉ FÖR NYA MEDLEMMAR WALLINSKA GÅRDEN

Måndag 16 september kl. 14.00

Kryddgårdsgatan 8 B, Enköping.

Inbjudan kommer.

Oktober

BERÄTTARCAFÉ WALLINSKA GÅRDEN

Onsdag 2 oktober kl. 14.00

Kryddgårdsgatan 8 B, Enköping

Tema hörsel. Lena Thorén,

kontaktperson för

Hörselskadades Riksförbund

(HRF) informerar om

hjälpmedel samt vart man vänder sig vid hörselproblem.

Entré: 80 kr inkl. fika.

Anmälan enligt ovan.

MÅNADSMÖTE OKTOBER PÅ KRYDDGÅRDEN

Fredag 11 oktober kl. 14.00

Källgatan 1 A, Enköping.

Dr. Lars-Göran Westman föreläser om

”Bland lepra och tbc-patienter i Sierra Leone”.

Entré: 100 kr inkl fika. Anmälan enligt ovan.

Grupp 1 tjänstgör. Grupp 3 träffas en timme innan.

FÖRFATTARBESÖK WALLINSKA GÅRDEN

Torsdag 17 oktober kl. 14.00

Kryddgårdsgatan 8 B, Enköping

Stig Hammarstedt, författare till

Enköpingsböckerna, berättar om

böckernas tillkomst och visar

tidigare ej publicerade bilder.

Entré: 80 kr inkl fika.

Anmälan enligt ovan.

SOMMAR- & HÖSTPROGRAM

i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

Anita Nehler
070 660 17 57

Håkan Pilqvist
070 526 87 77

Lena Jensen
079 335 04 83

Gunilla Sellin
073 981 37 02

TRUBADURAFTON MED QUIZ PÅ ODD FELLOW

Fredag 18 oktober kl. 15-17.30

Källgatan 23, Enköping

Jocke Göransson spelar och sjunger.

Entré: 200 kr inkl förtäring, alkoholfri dryck, kaffe o kaka.

Övrig dryck kan medföras.

Anmälan enligt ovan.

BERÄTTARCAFÉ WALLINSKA GÅRDEN

Onsdag 23 oktober kl. 14.00

Kryddgårdsgatan 8 B, Enköping

Arkeolog Louise Evanni berättar i ord och bild om "Utgrävningarna i Enköping 2016".

Entré: 80 kr inkl. fika. Anmälan enligt ovan.

SPEED-DATING PÅ KRYDDGÅRDEN

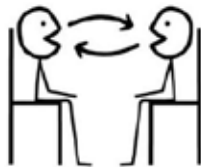
Lördag 26 oktober kl. 11-13.00

Källgatan 1 A, Enköping.

Ett tillfälle att hitta nya vänner och knyta kontakter.

Gratis entré. Anmälan till Lena Jensen, se ovan.

Möjligheter till gemensam lunch efteråt finnes.

November

MÅNADSMÖTE NOVEMBER PÅ KOMPASSEN

Fredag 8 november kl. 14.00

Kaptensgatan 4, Enköping.

Trubadur Anders Johansson spelar gitarr och sjunger visor ur den svenska både lite äldre som den modernare visskatten.

Entré: 100 kr inkl fika.

Anmälan enligt ovan.

Grupp 3 tjänstgör. Grupp 4 träffas en timme innan.

BERÄTTARCAFÉ WALLINSKA GÅRDEN

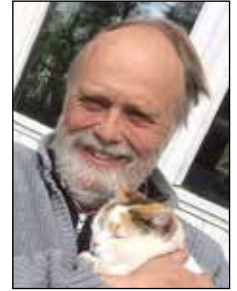
Onsdag 13 november kl. 14.00

Kryddgårdsgatan 8 B, Enköping

Konstnär Olof Bendz berättar och visar bilder om "Västerlandets konsthistoria - en översikt".

Entré: 80 kr inkl. fika.

Anmälan enligt ovan.

HÄLSODAG PÅ KOMPASSEN

Torsdag 14 november kl. 9.30-16.000

Kaptensgatan 4, Enköping.

Start med kaffe och smörgås. Därefter föreläsningar. Två före och två efter lunch. Subventionerad lunch på plats i Kompassen. 115 kr.

Entré: 100 kr inkl fika.

Anmälan till Lena Jensen se ovan.

Program för dagen kommer att finnas på SPF:s hemsida under "Hälsovård".

TRUBADURAFTON MED QUIZ PÅ ODD FELLOW

Fredag 29 november kl. 15-17.30

Källgatan 23, Enköping

Trubadurerna Silén/Lull sjunger och spelar.

Entré: 200 kr inkl förtäring, alkoholfri dryck, kaffe o kaka.

Övrig dryck kan medföras.

Anmälan enligt ovan.

December

MÅNADSMÖTE, VÄSTERLEDSKYRKAN

Fredag 13 december kl. 14.00

Enöglavägen 41, Enköping

Luciatåg från förskolan Utforskaren.

Entré: 100 kr inkl fika. Anmälan enligt ovan.

Grupp 4 tjänstgör och grupp 5 träffas en timme innan.

STUDIEPROGRAM

för SPF Seniorerna Enabygden hösten 2024

Cirklar på Studieförbundets Vuxenskolan för SPF Seniorer Enabygden hösten 2024.
Nedanstående cirklar sker i Vuxenskolas lokaler på Kyrkogatan 18. Se också nästa sida.

MOBILEN I VARDAGEN

Ledare: Gunnar Tallnäs
Kontakt: 076 817 01 91
gunnar.tallnas@gmail.com
Dag: Måndagar varje vecka
Start: Start 21/10 kl. 9.30-12.00
Plats: Vuxenskolan Kyrkogatan 18

DALARNA

Ledare: Reine Fredengrener
Kontakt: 070 540 3630
reine@elstop.se
Dag: Måndag ojämnt veckor
Start: 16/9 kl. 13.30-15.30
Plats: Vuxenskolan Kyrkogatan 18

DIGITAL GRUNKURS

Ledare: Monica Bauer
samt Eva Armholt
Kontakt: Monica 070 277 68 86
krakan25.mb@gmail.com
Eva 07023726 28
eva.armholt@gmail.com
Dag: Måndag ojämnt vecka
Start: 23/9 kl. 13.30-15.45
Plats: Vuxenskolan Kyrkogatan 18

FRAMSTÅENDE KVINNOR

Ledare: Berit Bergman
Kontakt: 070 648 94 56
Dag: Tisdagar jämna veckor
Start: 17/9 kl. 9.30-12.30
Plats: Vuxenskolan Kyrkogatan 18

LÄSECIRKEL 1

Ledare: Gunnel Sparrings
Kontakt: 070 531 35 54
sparringsg@gmail.com
Dag: Tisdagar ojämnt vecka
Start: 24/9 kl. 13.30-15.45
Plats: Vuxenskolan Kyrkogatan 18

LÄSECIRKEL 2

Ledare: Irene Wiklund
Kontakt: 070 653 16 86
irenewiklund@msn.com
Dag: Onsdagar jämn vecka
Start: 18/9 kl. 13.30-15.45
Plats: Vuxenskolan Kyrkogatan 18

OMRÅDESGRUPPER

ansvarar bl.a för månadsmötens planering. Arbetet blir lättare när fler hjälps åt. Tack till alla er!

GRUPP 1/Kontakt

Elisabeth Andersson
072 738 67 60
reisandersson@gmail.com
Jan-Olov Andersson o. Sten-Olof Björbrand ingår i gruppleddningen. Området omfattas av boende på landsbygd utanför Enköping city

GRUPP 3/Kontakt

Sonja Norelius
073 959 42 02
sonjanorelius4@gmail.com
Område: Fanna (Svampgatorna), Korsängen, Bergvreten, Husberg, Gånsta, Stenvreten, Bredsand samt Åkersberg.

GRUPP 4/Kontakt

Gunnel Sparrings
070 531 35 54
sparringsg@gmail.com
Gunilla Selin o. Marianne Johansson ingår i gruppleddningen. Område: Enköp- C, Kungsg. Ö. Ringg. L:a Väg. Sandg.ö, Tullgatan, Munks.g. Kryddg. Korsängsg. m kors. gator.

GRUPP 5/Kontakt

Kurt Pettersson
070 320 41 72
kurt.3702@gmail.com
Område: Enköping sydväst, Gröngarn, Munksundet, Lillsidan, Västerleden, Galgvreten.

GRUPP 6/Kontakt

Pia Rosenberg
073 680 47 27
pia.rosenberg52@gmail.com
Område: Romberga, Enögla, Drottninggat., Linbanegatan, Långgatan norr, Bergsgatan, Fjärdhundragatan norr, Lillångsgatan.

GRUPP 7/Kontakt

Eva Armholt
070 238 26 28
eva.armholt@gmail.com
Område: Långgatan södra, Fjärdhundragat. södra, Hägnadsvägen, Sandgatan väst, Torggatan väst, V:a Ringgatan, Lillebergsgatan, Kyrkogatan.

STUDIEPROGRAM

för SPF Seniorerna Enabygden hösten 2024

Studieprogrammen sker i de flesta fall i samarbete med Vuxenskolan.
Se respektive aktivitets adress nedan. För info kontakta gärna oss i Studiekommittén.

Pia Rosenberg
Samman kall.
073 680 47 27
pia.rosenberg52@gmail.com

Håkan Palm
070 883 08 42
hakan.palm@teleseum.se

Reine Fredengrener
070 540 36 30
reine@elstop.se

Eva Armholt
070 238 26 28
eva.armholt@gmail.com

SKAPARCAFÉ

Max 15 deltagare

Ledare: Elisabeth Andersson
Kontakt: 072 738 67 60
reisandersson@gmail.com
Dag: Onsdag ojämn veckor
Start: 25/9 kl. 13.15-15.30
Plats: Vuxenskolan, Kyrkogat. 18

SAMTAL KOST RÖRELSE

Ledare: Lena Jensen
Kontakt: 079 335 04 83
jlina2958@gmail.com
Dag: 6 torsdagar tiden 26/9-31/10
Start: 26/9 kl. 10-12.30
Reservation får ev. ändringar.
Plats: Vuxenskolan, Kyrkogat. 18

KORTSPEL

Ledare: Zsuzsanna Ström
Kontakt: 076 255 84 19
zsuzsanna.strom@gmail.com
Dag: Tisdag varje vecka
Start: pågår kl. 9.30-12.30
Plats: Kryddgården Rum 2
Källgatan 1 B

BOWLING

Ledare: Anita Lund
Kontakt: 072 330 30 97
lundanita44@gmail.com
Dag: Måndag varje vecka kl. 14-15
Start: Kom när det passar
Ring först.
Plats: Bowlinghallen, Idrottshuset
Torggatan 2

BRIDGE

Ledare: Barbro Sandberg/Per Kjellin
Kontakt: 072 681 55 23 Barbro
resp. Per 070 517 77 24
barbro_sandberg@hotmail.com
Dag: Onsdagar varje vecka
Start: Pågår kl. 9-12.00
Plats: Bridgeklubben Eriksgatan 12

BOULE

Ledare: Pia Rosenberg
Kontakt: 073 680 47 27
pia.rosenberg52@gmail.com
Dag: Startar 24/4 resp. 28/4
Onsdag o Söndagar varje vecka
Start: Pågår kl. 9.30-12.00
Plats: Hökens grusplan/Bodavägen

SCHACK

Ledare: Berth Johansson, PRO
Kontakt: 070 222 63 99
berth.johansson@gmail.com
Dag: Måndag varje vecka
kl. 10-12.30
Start: Kom när det passar.
Ring först
Plats: Ljunggården, Kraftgatan 14

KÖRSÅNG "Västanvind"

Ledare: Heidemarie Rosén
Kontakt: 070 299 31 99
heidemarie.rosen@gmail.com
Dag: Måndagar,
normalt varje vecka
Start: Pågår kl. 13.30-15.30
Plats: Västerledskyrkan, Enöglav.
Nya medlemmar välkomnas!

BORD- TENNIS

Ledare: Peter Örberg
Kontakt: 072 556 22 37
piusredaktion@gmail.com
Dag: tisd/fred resp. månd/torsd
Start: 8-9.30 resp. 16.15-17.45
Plats: Kryddgården A-sal
resp. Idrottshuset. Ring först.

ANMÄLAN skall ske direkt till varje enskild cirkel/aktivitetsledare på telefon el. mejl.

Plats i resp. aktivitet reserveras i turordning som anmälningarna kommer in.

Flera av aktiviteterna sker i Vuxenskolan på Kyrkogatan eller i Kryddgården eller andra adresser som ovan.

KOSTNAD mestadels 100 kr per termin BETALAS till Bg 5947-0559 alt. Swish 123 230 890

RESEKOMMITTÉN - SOMMAR & HÖST 2024

RESE-EVENEMANGEN bokas hos Anne-Marie Lindström på mejl: ammili48@gmail.com.

Gemensamma bussresor avgår **ALLTID** från Gustav Adolfs Plan, om inget annat anges.

Vid gemensamma bilutflykter betalar varje passagerare **50 kr** till föraren. Ange vid anmälan om du har bil.

Resekommittén består av:

Anne-Marie
Lindström
070 770 66 09
ammili48@gmail.com

Bo Wannberg
070 343 37 83
wannberg49@gmail.com

Eva Johansson
070 254 45 42
mollyollefindus@gmail.com

Under juni, juli & augusti Småutflykter lokal betoning

Tisdag 4 juni Kungsängsliljor

Samling: Kl. 13.00 Klosterparken.

Onsdag 3 juli Ostbackens Ost

Samling: Kl. 11.00 COOP-parkeringen

Torsdag 1 augusti Grönsöö Slott

Samling: Kl. 11.00 COOP-parkeringen

Måndagen 10 juni-Torsdag 13 juni Studieresa Västergötland

Program: Bussresa med chaufför och under ledning av Stig Forshult. 4 hotellnätter, del i dubbelrum m. frukost, fm-kaffe och smörgås dag ett. Tre middagar på resp. hotell samt fyra luncher.

Guidning av lokala guider; Karlsborgs Fästning, Läckö Slott, Kinnekulle, Hornborgasjön, Varnhems Klosterkyrka samt intro på Falbygdens Museum.

Samling: Kl. 07.30 buss från Gustav Adolfs-plan

Pris: 7.560 kr p/p

Anmälan behövs. Se kontaktpersoner ovan.

Minst 40 anmälningar behövs för genomförandet.

Måndagen 24 juni Sundbyholmstravet

Program: Guide, besök på stallbacken, varmrätt,

kaffe o kaka samt spelguide samt bussresa.

Samling: Kl. 09.45 buss från Gustav Adolfs-plan

Pris: 545 kr p.p

Anmälan behövs. Se ovan.

Fredagen 19 juli Eckerölinjen

Samling: Kl. 12.20 buss från Gustav Adolfs-plan till Grisslehamn/båt t/r Eckerö. Buffé ingår..

Pris: 550 kr p.p *Anmälan behövs. Se ovan.*

Måndag 26 augusti

Räkkryss med rederi Mälarstaden

Program: Råkor, så mycket du orkar samt lättdryck kaffe o kaka. Öppen bar ombord. Underhållning.

Avresa: Hamnen kl. 13.00 Åter kl. 16.00

Pris: 595 kr p.p *Anmälan behövs. Se ovan.*

Fredag 13 September

Vinprovning med mat "Skuggans"

Samling: kl. 16.30 buss från Gustav Adolfsplan

Program: Vinprovning med varmrätt/3 sorters rödvin. Plocktallrik samt provning av 3 vita viner.

Pris: 900 kr. *Anmälan behövs. Se ovan.*

Söndag 6 oktober

"E'de det här du kallar kärlek"

Samling: kl. 13.00 buss från Gustav Adolfsplan

Konsert startar kl. 15.00 på GÖTA LEJON, Sthlm.

Pris: 1.150 kr. Bussfika. *Anmälan behövs. Se ovan.*

Söndag 1 december

Adventskonsert/30-årsjubileum

Samling: ca kl. 13.00 buss från Gustav Adolfsplan

Konsert startar kl. 15.00 i BLÅ HALLEN, Sthlm.

Pris: 810 kr. Bussfika. *Anmälan behövs. Se ovan.*

Onsdag 11 december Julbord/Hammag.

**! FLER
CIRKLAR
DELTA I !**

NATUREN RUNT HÖRNET

Promenader med olika teman

Ledare: Eva Armholt, Lena Jensen

Dag: Startar i höst. Datum ej klart vid tryck.

Tid o plats kommer finnas i SPF-appen.

LYSSNA PÅ LJUDBÖCKER

Ledare: Sonja Norelius

Dag: Måndag var 3:e vecka 9.30-11.30

Start: 9 september / 4 tillfällen.

Plats: SPF:s Expedition, Kryddgården

SÅ KAN DU SKYDDA DIG

- mot telefonbedrägerier

Vi på redaktionen har träffat områdespolis Richard Hedström i Enköping för att prata om hur vi kan förebygga stölder och bedrägerier, som sker i och kring våra hem.

Områdespolis Richard Hedström berättar att brottsstatistiken har ökat när det gäller bedrägerier mot äldre. Den har dessutom ökat kraftigt. Men vad innebär det i praktiken?

- Jo, brottsligheten har ökat men också har folk blivit mer medvetna – så det finns två olika delar i detta.

- Oavsett det, så har bedrägerierna också förfinats, men de begär alltid samma sak – om ditt BankID eller ditt kontonummer eller kod, vilket man aldrig skall uppge, säger Richard Hedström.

Olika förfaringsätt

- samma brottsbenämning

Ett fullt genomfört bedrägeri där personer blivit av med pengar är det ena, så finns det också en stor ökning av ”försök till bedrägeri”, där man inte lyckats tillskansa sig pengar, men det är ändå ett brott – ett ”bedrägeriförsök”.

- Jag vill uppmana alla som på något sätt blivit utsatt av detta – anmäl alltid till polisen.

Ge oss inom polisen en chans. Ibland går det faktiskt att utreda brott inte minst när det gäller fysiska bedrägerier, där man ringt och skrämt upp personen om att man t.ex ska ”hjälpa till” att förvara värdesaker, oftast guld, då man säger att ”det förekommer stölder i hans närhet” och vill hjälpa till att förvara hans värdesaker och kommer på besök för att hämta värdesakerna.

Där kan man ibland både spåra samtal samt att om man har tur, finns kanske övervakningskameror eller om någon varit inne i bostaden också hitta DNA.

Så, ibland lyckas vi - men vi skulle önska att vi kunde lyckas ännu mer och att fler anmäler till oss. Det är viktigt så vi tillsammans kan försöka lösa övergreppet och få fast gärningsmännen.

- Man ska absolut inte skämmas för att man blivit lurad. Ofta tänker man ”hur kunde jag” och vill inte berätta för sina närstående. Dessa fysiska bedrägerier är ett övergrepp som hos många sätter spår av otrygghet för lång tid framöver. Det är ett övergrepp och ett ingrepp på hans integritet.

- Vi inom polisen är ute i olika sammanhang och informerar om bl.a bedrägerier då främst mot äldre, och när vi frågar vilken pensionär som helst ”Hur många av er har fått ett samtal eller fått ett sms-meddelande med länk som du ska klicka på, hur många har fått mejl med

grattis du har vunnit...” visar det sig att det är i stort sett de flesta som någon gång fått detta.

Det visar tyvärr att det är mycket, mycket vanligt, och många har någon gång blivit utsatta.

Finessen ökar dessutom på tillvägagångssättet. Det är stora mörkertal – men vi uppmanar alltid till att man, om man fått samtal eller mejl där man antingen ska logga in med bankdosa eller klicka på en länk – gör aldrig det. Lämna absolut aldrig ut dina bankkoder, säger Richard Hedström.

Brottsligheten förfinas

Men oavsett hur brottslingar förfinar sina metoder, oavsett hur bedrägeriet är upplagt så skall man alltid tänka att om någon ringer och säger sig komma från bank, kommun eller annan myndighet, tänk då att det är sällsynt att de ringer och de ber aldrig kunden efter BankID/kortuppgifter eller att man ska logga in med bankdosa.

Richard Hedström fortsätter:

- Förövarna behöver komma åt kontonummer och BankID för att kunna genomföra sitt bedrägeri. Står någon utanför din dörr och erbjuder dig ”hjälp” – stäng dörren!

Till alla invånare 65+ i Enköping har polisen brevledes nyligen skickat ut info om just detta.

Vad man bör tänka på, samt en uppmaning: får du ett samtal där man erbjuder sina tjänster och frågar efter dina bankkoder, lägg på luren och avsluta samtalet snabbt.

Dessa bedragare är experter, de kan sitt ”jobb” de låter ”trevliga” men du som blir uppringd ska inte ens fundera på att vara artig och lyssna – lägg på luren när du märker att det är något som inte stämmer.

Fortsättning på nästa sida

Forts. från sidan 19

Inom polisen samarbetar man både med Enköpings kommunen och med Sparbanken där man gemensamt bjuder in till dialog, allt för att öka kunskapen om vilka medel som används för att luras. I det här fallet de äldre.

Två sådana tillfällen kommer ske den 15 april samt 30 maj i Sparbankens lokaler mellan kl. 13-15. Dit bjuder de gemensamt in målgruppen och berättar vad man kan göra i förebyggande syfte, men också att öka kunskapen om vad vi kan göra tillsammans, säger Richard, och fortsätter:

- Något gemene polisman hatar är åldringsbrott. Det berör när man hör äldre som hela sitt liv sparar och så kommer en märklig person som ta sig rätten att lura av dessa äldre dennes besparingar. Det är ett brott som berör oss och mig väldigt mycket. Det och likaså när det sker brott mot barn.

Det kan ibland bli tungt och visst blir man påverkad både som polis och självklart som privatperson.

Spännande att vara polis?

-Ja absolut, inte minst på att man kan göra skillnad i samhället. Ibland stort, ibland litet som händer. Men det vi gör påverkar och varje insats kan påverka en persons mest traumatiska upplevelse i livet. Då är det viktigt att vi lyssnar och finns.

Det blir ibland stora kontraster i vårt arbete, men också att det känns meningsfullt.

Ett exempel som jag gärna vill berätta om:

-Träffade en kille på Torget en dag som kom fram till mig och sade: Kommer du ihåg mig?

- Nej ingen jag kunde komma ihåg så där på rak arm.

-Jo sade han, du tog mig för ett urinprov som visade på droger, och det du sade till mig där och då gjorde att jag lade av med drogerna.

-Det gjorde mig varmt i hjärtat att få höra att jag hade gjort skillnad. Målet är alltid att hjälpa, stort som litet.

Personligt relaterat till personerna vi möter

När du tar av dig uniformen – kopplar du av från jobbet då?

-Nej, jag har alltid jobbet med mig, oavsett att ingripa eller ej. Jag har polisögonen både med och på mig hela tiden, svarar Richard Hedström och ler lite.

Är polisyrket ett kall?

-Skulle säga att det i grunden finns ett civilkurage och det pratar vi om i många olika situationer. Någonstans är och blir det nog också ett kall. Jag vill vara med och förändra.

Med den våldsspiral vi ser idag, där behöver fler av oss hjälpa till när något händer – även om jag ser att det finns ett större inslag av civilkurage idag.

-Men, vi kan alla bli ännu bättre på det.

-Kanske vi ser något som ser märkligt ut när vi är ute och går, att inrätta grannsamverkan där man bor. Om man ser främmande personer, främmande bilar i området osv. Alla kan bidra till att förhindra något olagligt som kan vara på gång att ske, och tipsa oss om man sett eller hört något.

-Det finns idag många typer av bedrägerier. Alla dessa har olika tillvägagångssätt med en massa märkliga engelska uttryck, vishing, smishing och phishing, jag kallar det sammantaget istället helt enkelt för bedrägerier och försök till bedrägerier. Det är det som det handlar om i slutändan.

-Att bli uppringd, eller du fått besök i hemmet, någon knackar på och erbjuder hjälp, eller ska kolla något och försöker vilseleda dig och vill komma in för att sedan utföra något brott.

Ringa och vilseleda om att man vunnit pengar på lotteri.

-Man ska aldrig tveka om att lägga på luren eller stänga dörren. Aldrig släppa in någon obekant innanför dörren. Be personen komma tillbaka och kontakta anhörig eller god vän direkt, någon som man litar på.

Richard Hedström igen:

-Viktigt som ett första steg är att alltid anmäla till polisen om man blir eller blivit utsatt för bedrägeri eller bedrägeriförsök. På så sätt kan vi förhoppningsvis försöka ändra statistiken.

-Vi inom polisen vill göra skillnad i samhället, stort som litet avslutar Richard Hedström, områdespolis Lokalpolisen Enköping Håbo vårt trivsamma men nog så viktiga samtal och vill att vi sammanfattar och punktar upp hur man ska tänka och göra för att undvika att bli utsatt.

Enabygdens tidning tackar för en trevlig och informativ pratstund om hur vi äldre behöver ta till oss några tips på vad vi bör göra om vi blir utsatta.

Vid pennan: Ann-Christin Widinghoff

Nästa nummer av Enabygden utkommer 20/9

Skriv till oss och berätta om något du vill dela med dig av. Gärna med foto. Vi vill ha din berättelse - ditt inlägg till oss senast 30 augusti - på mejl: a.widinghoff@ettoco.se Vi förbehåller oss rätten att korta ned om det är för långt, men tar i övrigt inget ansvar för innehållet. Välkommen med ditt inlägg!

Skydda dig mot telefonbedrägerier

✓ Lägga på luren

Om någon ringer upp dig och du blir osäker ska du avsluta samtalet. Oavsett om personen säger sig vara en släkting, från banken, ett företag eller en myndighet.

Förbered något du kan säga för att avsluta samtalet snabbt, eller lägg på direkt. Du behöver inte vara artig.

✓ Logga inte in

Identifiera dig aldrig med bank-id och lämna aldrig ut koder från bankdosa eller till betalkort på uppmaning av någon annan.

Seriösa företag, organisationer och myndigheter tar aldrig kontakt och ber dig logga in eller lämna ut personliga uppgifter på det sättet.

✓ Lita inte på den som ringer

Bedragaren kan försöka stressa dig genom att säga att du är på väg att förlora pengar eller att någon anhörig har råkat illa ut.

Lita inte på personen som ringer även om den verkar trovärdig och har personlig information om dig.

Här följer några exempel på försök till bedrägeri:

- Du blir uppringd av en "teleoperatör" som vill erbjuda dig förmånlig rabatt på ett abonnemang. Personen ber dig logga in med ditt BankID.
- En väldigt trevlig "banktjänsteman" ringer och säger att ditt ID utsatts för bedrägeriförsök. Du uppmanas att lämna kontouppgifter och kod.
- Du får ett SMS om kommande paketleverans. Du uppmanas att ringa numret i SMS:et. I samtalet ombeds du att logga in med

BankID eller swisha.

- Du blir uppringd av en elektronikkedja som säger att någon försökt köpa varor i ditt namn. De kopplar dig till "en säkerhetsavdelning" där du uppmanas att logga in med BankID
- Det ringer på din dörr och en person utger sig för att vara "vårdpersonal". Du blir erbjuden att ta prover. Inget seriöst företag, säkerhetsavdelning eller bank ber om kontouppgifter, BankID eller gör hembesök!

Tips från polisen:

- Lägga på luren om en okänd person ringer.
- Släpp aldrig in en obekant i ditt hem.
- Lämna aldrig bankkort, legitimation eller koder till någon okänd.
- Logga aldrig in med BankID om en okänd uppmanar dig till det.
- Misstänker du att du blivit lurad, ring din bank.
- Om du är orolig, prata med någon du litar på.

Områdespolis i Enköping

Richard Hedström

Foto & vid pennan:

AC Widinghoff

VIKTIGT!

Om du misstänker att du har blivit utsatt för ett bedrägeri:

- Kontakta din bank direkt
- Ring 114 14 för att göra en polisanmälan
- Ring 112 vid akuta ärenden
- Ta stöd av någon i din närhet
- Mer info finns på polisen.se/telefonbedrägerier

Individanpassad rådgivning med lokal förankring och personlig service

Garantum Wealth Management är en av marknadens främsta aktörer inom Private Banking och individanpassad förmögenhetsrådgivning för privatpersoner, ägarledda bolag och mindre institutioner.

Garantumkoncernen har idag över 160 anställda med 140 anknutna rådgivare i mer än 30 städer. Våra rådgivare finns lokalt, nära dig.

Var och en med precis samma mål. Att ta fram lösningar som passar just dig och ingen annan. Vi kallar det för individanpassad rådgivning.

På riktigt.

Vi hälsar vår nyrekryterade rådgivare Johan Nehler varmt välkommen till oss. Johan kommer att starta upp kontor och verksamhet i Enköping under våren 2024.

Nyfiken på oss? Välkommen att höra av dig så berättar vi mer!

Kontoret i Enköping hittar du på
Garnisonsvägen 2, Enköping

Johan Nehler

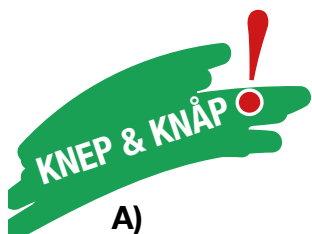
Rådgivare

Telefon: 0701-80 46 50

E-post: johan.nehler@garantum.se

www.garantum.se

En del av något större

Medelsvår **SUDOKU** - som vi hoppas ni kommer få glädje av och fler knepiga Sudoku'n kommer framöver. När ni löst rutorna, hittar ni lösningen på sidan 30, där ni också hittar fler lösningar av Knep & Knåp. Lycka till!

A)

				3			9	1
6					4			
	7			6				2
	9	5	7				3	
	8			9		5	7	
7	1		5			8		
3			4		6			
		2	3	5		9		
8								

B)

7		8						1
		4		8				5
				2	1		7	
4	3							
9		7						
	5		7				2	3
		6	4		5	3		
	4		1					
		5					7	6

Lite fler klurigheter **VAD BETYDER DET** - säkert har ni hört det förr. Pricka in ditt svar - kolla sedan på sidan 31, där hittar du de rätta svaren. Men svara först! Lycka till...

1. Vilken färg är en grundfärg?

- 1) Blå
- x) Svart
- 2) Röd

2. Varifrån härstammar legenden om jultomten?

- 1) Protestantismen
- x) Judendomen
- 2) Katolicismen

3. Vem målade Mona Lisa?

- 1) Da Vinci
- x) Van Gogh
- 2) Rafael

4. Vilket näringsämne finns i potatis?

- 1) Protein
- x) Kalium
- 2) Stärkelse

5. Vad kallas läran om tideräkning?

- 1) Följd
- x) Kronologi
- 2) Kalenderår

6. Vilket ämne består solen av primärt?

- 1) Väte
- x) Argon
- 2) Neon

7. Vad heter den galax som solen är en av stjärnorna i?

- 1) Triangelgalaxen
- x) Messier 110
- 2) Vintergatan

8. Vad heter Australiens huvudstad?

- 1) Melbourne
- x) Canberra
- 2) Sydney

9. Från vilket ursprungsområde kommer pepparroten?

- 1) Norden
- x) Sydöstra Europa
- 2) Japan

10. Vilket företag äger lyxbilstillverkaren av Rolls-Royce?

- 1) BMW
- x) Koenigsegg
- 2) Aston Martin

11. Vilket av följande träd är ett lövträd?

- 1) Brakved
- x) Skogsalm
- 2) Fågelbärsträd

PANDEMIER – COVID 19

Denna sjukdom orsakas av ett kronformat coronavirus, SARS-2, som mot slutet av 2019 spreds över världen från staden Wyhan i Kina där det antagligen hade sitt ursprung i någon art av fladdermöss.

Pandemin drog sedan i flera vågor runt Jorden, oftast med en lägre aktivitet på sommaren för att sedan återkomma under hösten. Under 2020 drabbades Sverige ganska hårt med ett betydande antal dödsfall, upp till 150 per dag, främst på äldreboenden som man inte förmodade isolera tillräckligt väl. Vid årsskiftet 2023/24 hade drygt 20 000 svenskar avlidit av Covid 19.

Det är färre än tidigare, då även alla med Covid-19 räknades in oavsett dödsorsak. Många covidpatienter fick tillfälliga luktbortfall. Det kunde ta flera månader och ibland år för luktsinnet att fungera någorlunda normalt igen.

Virus kan närmast beskrivas som ett stycke arvsmassa, DNA eller RNA, i en proteinpåse. De har ingen egen ämnesomsättning utan måste ta sig in i en levande cell för att försöka sig. Redan i början på 2020 lyckades kinesiska forskare avläsa virusets hela genom.

Denna kännedom gav möjlighet för läkemedelsindustrin att mycket snabbt utveckla flera vacciner av olika slag. De mest intressanta var de nya m-RNA-vaccinerna (Nobelpris 2023), där man som vaccin ympar den RNA-sträng som kodar för virusets spikeprotein. Detta är avgörande för att viruset ska kunna tränga in i mänskliga celler.

Vaccinet triggar vårt immunförsvar att blockera spikeproteinet och skyddar därmed patienten från att bli sjuk. RNA är en ganska instabil molekyl, varför vaccinet måste förvaras vid låg temperatur, minus 70°C, vilket inte är fallet för de mer traditionella vaccintyperna som nu också finns tillgängliga.

Tyvärr har viruset muterat flera gånger och därmed kunnat återkomma i nya varianter mot vilka vaccinerna inte varit lika effektiva. De verkar ändå skydda bra mot riktigt svår sjukdom och död. Emellertid klingar skyddseffekten av efter några månader till ett halvår, varför främst äldre och känsliga personer bör vaccinera om sig varje halvår eller år så länge viruset cirkulerar i samhället, vilket det lär göra under överskådlig tid.

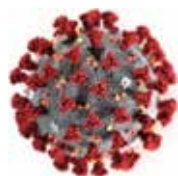

Fig. 12

Det coronavirus som orsakade sjukdomen Covid-19 hade en föregångare i SARS-1, Severe acute respiratory syndrome, som drabbade främst Asien 2002-2004, men även USA och

Canada som i stort sett stängde sina gränser. Detta var också ett helt nytt coronavirus inom familjen Coronaviridae och med ursprung bland fladdermöss i sydöstra Kina, men det gav aldrig upphov till lika stora konsekvenser som SARS-2, vilket sannolikt berodde på de relativt snabba hygienåtgärder som vidtogs. Sverige hade inte ett enda fall, men i övriga världen inträffade nästan 800 dödsfall, vilket innebar en dödlighet på ca 10 %. Detta är betydligt högre än för SARS-2.

Under ett par år mellan SARS-1 och -2 drabbades delar av världen även av ännu ett liknande virus, kallat MERS, Middle east respiratory syndrome. Detta virus härjade främst i Mellanöstern där det fortfarande finns kvar, beroende på att det har kameler som mellanvärd. Dödligheten är relativt hög, upp emot 30 %, men smittsamheten låg, varför MERS aldrig utvecklades till en pandemi

Sjukdomen Covid-19 anses av WHO sedan den 5 maj 2023 inte längre vara en pandemi, även om ytterligare vågor vintern 2022/23 slog ganska hårt mot Kina. Där är många äldre bristfälligt vaccinerade.

Emellertid har i sjukdomens spår ytterligare en komplikation blivit alltmer besvärande, nämligen post-covid. Detta innebär att vissa personer, som överlevt sin ofta ganska milda covid-infektion, aldrig verkar bli helt friska utan har konstant feber, är mycket trötta och inte längre har ett fullgott liv. Orsaken till detta är fortfarande inte utredd men flera försök till förklaringar finns. En sådan är att immunförsvaret inte helt lyckats slå ut viruset utan att kampen fortsätter utan slut. En annan är att viruset skapar små blodproppar i kapillärerna, främst i lungorna, vilket försämrar syresättningen, vilket ger anemi och en tredje att det är fråga om någon form av autoimmun reaktion.

Oavsett vilket finns f.n. ingen fungerande behandling, även om mycket arbete pågår för att lösa problemet.

MALARIA

Malaria, som betyder dålig luft, finns främst i Afrika och andra tropiska områden, men sjukdomen är utbredd över hela världen. Varje år insjuknar ca en kvarts miljard människor i malaria och över en halv miljon dör, varav cirka två tredjedelar är barn. Symptom på malaria är återkommande kraftig hög feber och frossa.

Även diarréer förekommer, vilka kan ge upphov till uttorkning och död. Antalet insjuknade och dödsfall har emellertid minskat kraftigt under senare år på grund av tidig diagnos och bättre behandling.

Eftersom sjukdomen sprids av myggor, har även dränering av våtmarker och användning av tät klädsel,

myggnät och myggmedel som dietyltoluamid (DEET) varit viktiga smitthämmande åtgärder. Något bra vaccin finns ännu inte, men verkar vara på väg, då tester nyligen gett goda resultat.

Vid resa i tropikerna bör man än så länge i förebyggande syfte ta malariahämmande medel som meflokin m.fl. Dessa har emellertid biverkningar, varför det gäller att balansera risk mot nytta.

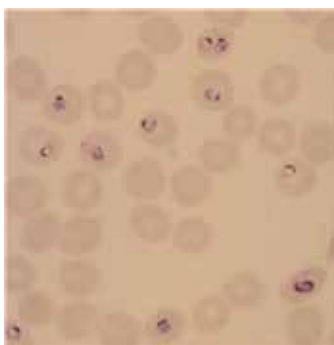
Den myggart som sprider malaria kallas helt enkelt malariamyggan eller anopheles. Den finns även i Sverige men här bär den numera inte på några smittämnen. Ända fram till 1930-talet fanns emellertid malaria i Sverige. Genom bättre hygien och utdikning av våtmarker, där myggorna frodats, kunde sjukdomen tryckas tillbaka och alla nutida fall, ett par hundra per år, har smittats utomlands, främst i Afrika. Därför får afrikaresenärer inte agera blodgivare inom ett halvår efter hemkomsten.

Malaria orsakas av flera olika arter av encelliga organismer, protozoer, av släktet plasmodium. I Afrika är arten falciparum vanligast och är även den som ger upphov till flest dödsfall. I Asien och Sydamerika dominerar däremot arten vivax, men fler arter finns.

Blomsterkungen Carl von Linné var från början egentligen läkare. Hans skaffade sig en doktorsexamen 1735 i Nederländska Harderwijk på en avhandling om malaria, kallad frossan, som ju då fanns även i Sverige.

Linne trodde att orsaken till malaria var att små lerpartiklar fastnade i blodådrorna och täppte till dem.

Han blev godkänd!

Plasmodium-infekterade röda blodkroppar (malaria)

Foto:

Berit Schmidt-Aydin, Folkhälsomyndigheten, 2012

En intressant sak med malaria är att de individer som lider av sickle cell anemi, SCA, också har ett visst skydd mot malaria. SCA är en ärftlig blodsjukdom som gör att de röda blodkropparna blir formade som månskärar istället för att vara runda. Deras förmåga att transportera syre försämras då, vilket framkallar anemi (blodbrist) och de kan t.o.m. fastna i kapillärerna med smärta och blodproppar som följd. Samtidigt verkar blodet inte utgöra en lika bra miljö för malaria-protozoerna, varför personer med SCA har lägre risk att insjukna i malaria. SCA är en relativt vanlig sjukdom i Afrika med närmare 100 miljoner drabbade och i USA med cirka 100 000, främst afroamerikaner.

Protozoer kallades tidigare urdjur. Till skillnad från de likaså encelliga bakterierna har de cellkärna och inte sällan rörelseförmåga. Även andra sjukdomar som dysenteri kan orsakas av protozoer i form av amöbor.

Denna sjukdom kallades förr rödsot på grund av blodiga diarréer och den dödade under 1700-talet i flera omgångar cirka en kvarts miljon personer i Sverige.

Här var smittämnet troligen shigellabakterier, medan amöbadysenteri är vanligare i tropikerna.

GULA FEBERN

Precis som malaria är gula febern en sjukdom som främst förekommer i tropiska länder, vanligast i Afrika, där den även infekterar apor. Här drabbar den årligen flera hundra tusen personer och orsakar några tiotusentals dödsfall. Även i Sydamerika är sjukdomen relativt vanlig, medan den numera är sällsynt i Mellanamerika och norrut.

De första sjukdomsfallen i Europa noterades på 1600-talet. Under 1700-talet spreds den i Medelhavsområdet, medan övriga Europa och även Asien varit förhållandevis förskonade. Symptomen är feber, frossa och muskelsmärter. Sjukdomen kan även ge upphov till leverskador och gulsot, därav namnet.

Majoriteten tillfrisknar efter någon vecka, men om sjukdomen därefter går in i ett svårare stadium är dödligheten mycket hög.

Gula febern orsakas av ett RNA-virus i gruppen Flavivirus. Den sprids främst med myggor av arten Aedes aegypti som inte trivs i tempererade områden. Detta visade läkaren Carlos Juhan Finlay på Cuba redan år 1881.

Även andra myggarter kan emellertid sprida Gula febern. Däremot kan inte sjukdomen direkt överföras mellan människor. Numera finns ett effektivt vaccin mot Gula febern och som europé ska man alltid låta vaccinera sig vid besök i tropiska länder.

Annars förekommer Gula febern inte i Sverige.

Vid pennan Stig Forshult

Bild Fig. 12/sidan 24:

Bild på Coronavirus av Alissa Eckert och Dan Higgins från Centre for Disease Control and Prevention, Atlanta, Georgia, USA, 2020.

FRAMTIDSFULLMAKT

- och vad är en framtidsfullmakt

Du som privatperson kan ge en framtidsfullmakt till någon som får representera dig längre fram i livet. Framtidsfullmakten ska vara skriftlig och bevittnad av två personer. Du kan ge personen som har fullmakten rätt att lämna deklarationer till exempelvis Skatteverket.

Vad är en framtidsfullmakt?

En framtidsfullmakt ger du som privatperson till någon annan om du på grund av sjukdom, psykisk ohälsa, försvagat hälsotillstånd eller liknande inte längre kan ta hand om dina ekonomiska och personliga angelägenheter. Den du ger fullmakt till får rätt att företräda dig. Du kan själv bestämma vad fullmakten ska omfatta.

Så skriver du en framtidsfullmakt

En framtidsfullmakt ska vara skriftlig. Du som ger fullmakt måste ha fyllt 18 år och själv kunna ta hand om dina angelägenheter. Fullmakten måste vara undertecknad av dig själv och bevittnad av två personer. Den person du ger fullmakten till får inte bevittna.

Hos Skatteverket finns ingen specifik mall för hur en framtidsfullmakt ska se ut, men i den ska det framgå:

- att det handlar om en framtidsfullmakt
- vem eller vilka du ger fullmakt till
- vilka angelägenheter som fullmakten omfattar
- eventuella övriga villkor som gäller.

När träder en framtidsfullmakt i kraft?

En framtidsfullmakt börjar gälla när du inte längre kan ta hand om dina ekonomiska och personliga angelägenheter. Det är personen som har fullmakten som avgör när den börjar gälla.

Detta gäller inte om det i fullmakten har bestämts att ikraftträdandet ska prövas av domstol eller fullmaktshavaren annars begär en sådan prövning. När upphör en framtidsfullmakt att gälla?

En framtidsfullmakt gäller tills:

- den som har fullmakt inte längre bedömer att den är nödvändig.
- god man eller förvaltare utses.
- överförmyndarmyndighet beslutar att den helt eller delvis inte längre får användas.
- du som ger fullmakt försätts i konkurs.

Du som har en framtidsfullmakt

När fullmakten har börjat gälla kan du deklarerera och sköta vissa andra ärenden hos Skatteverket åt personen du företräder. Det förutsätter att fullmakten omfattar det ärende det gäller. Om fullmakten ger dig rätt att sköta alla ekonomiska angelägenheter kan du lämna deklarationer.

Varför upprätta en framtidsfullmakt?

När åldern tagit ut sin rätt eller om en olycka inträffar, kan det vara för sent. Med befogenhet över din framtid undviker du risken att styras av en slumpmässigt utvald god man och du kan istället själv välja någon som du litar på, exempelvis en nära vän eller anhörig.

Underlätta för familjen

Innan en god man eller förvaltare har utsetts står ofta anhöriga utan rättsliga möjligheter att hjälpa den som inte längre kan fatta egna beslut. Därför kan framtidsfullmakten innebära en trygghet. Då vet dina anhöriga vem eller vilka som har ansvar för dina personliga och ekonomiska intressen.

En extra trygghet

En vanlig fullmakt riskerar att förlora sin giltighet om fullmaktsgivaren har tappat sin förmåga att fatta självständiga beslut, något som exempelvis kan inträffa vid demens. Därför är det klokt att gardera sig med en framtidsfullmakt, som också börjar gälla vid tidpunkten som den skrivs.

DAGSTANKAR

- om kulspetspennor,
lackskor och te här och där

Hemma hos oss finns massvis med kulspetspennor.

De står i fina keramikansikten men de strejkar.

Jag blöter udden och lyckas få mitt namn skrivet, sen är det slut igen.

- Släng dem, hör jag från make och söner. Nej!

Jag har fått dem från banken, bara för en månad sedan. Så en dag hade jag ställt udden nedåt och då - hokus pokus fungerade spektaklet.

Detta gav liv till alla mina pennor och jag kunde skriva i mitt album med svarta sidor med vitt, eller silver, bara att välja.

Mitt råd, ställ edra pennor på huvudet!

Lackskor

Tankar dyker upp. Var det så fint?

Nej, det är en tygsko som lackas med svart färg, likaledes är det inte skinnpärmar på dagböcker. T.ex det regnar svarta kluddar när man vill läsa i dem efter tio år.

Lackskor, för det var vad jag fick på foten när vi for till Norrland och besökte Pappa Gustavs mormor och morfar. Mor reste till USA när han bara var 9 månader. Hon återkom aldrig.

Varför? Det har tagit mig många pr att få veta och det är något med kärleken som inte räckte till två damer i längden.

Skorna hade en slejf över vristen och mor Astrid var mäkta stolt över dem.

Ingen i familjerna hade en kamera, så det kom en fotograf och förevigade mötet.

Alla som fick ett porträtt blev överraskade. Tänk att Gustavs tips gav familjen möjlighet att ta tåget till Hoting och klä enda barnet i kaninpäls och lackskor.

Det jag inte uppskattar i dag är hårbandet med stor rosett på sniskan. Ser ut som ett bandage efter öroninflammation!

Teproblem

Nästa tanke som återkommer var morgon - varför smakar inte teet någonting alls i Sverige, och har smak i England?

Det kan kosta 65 kronor att få en kopp med tepåse som har tji smak.

Jag såg på fiket på lasarettet en låda med olika tepåsar, kan någon ha lite smak?

Fel på vårt vatten? Eller deras?

Maj Kinnbo

EN PENSIONÄR TILL FJÄLLS – kan det gå an?

Onsdagen den 13 mars höll Stig Forshult, mångårig fjällvandrare, en knappa timmen långt föredrag om den svenska fjällvärlden på Wallinska gården.

Han visade också ett stort antal bilder från olika fjällområden. Ett trettiotal åhörare hade hörsammat inbjudan.

Stig berättade om i stort sett hela den svenska fjällkedjan från Sälen till Treriksröset och visade på områden och leder som är lämpade även för äldre vandrare.

Främst tog han upp de fina områdena i Jämtland-Härjedalen, där man nu tvingas begränsa turismen på grund av att rennäringen störs oacceptabelt mycket. Ett annat bra område för vandring är Kungsleden från Abisko och söderut, särskilt sträckan Kebnekaise-Vakkotavare, där det oftast inte är så trångt, samt det vackra Padjelanta med sina öppna vidder.

Logi i svenska fjäll fungerar väl även om de oftast är av enklare typ. De flesta drivs av Svenska Turistföreningen samt i Padjelanta av det sameägda Badjelánnda Laponia Turism.

Även privata alternativ finns på många ställen, inte minst om man vill göra dagsturer t.ex. runt Funäsdalen eller i Dalafjällen.

Foto: Stig Forshult

I Sverige drabbas varje år fler än 15.000 personer av plötsligt oväntat hjärtstopp och av dessa räddas endast 300. Större delen av dessa inträffar utanför sjukhus och utan HLR är döden oundviklig.

SPF:s "hemvist" är i lokalerna på Kryddgårdens Servicehus, och vi i styrelsen för SPF funderar över var närmaste hjärtstartare finns i lokalerna?

Vi har funnit att det inte finns någon tillgång till hjärtstartare i Kryddgårdens olika lokaler.

Restaurang Krydda med många besökare, likaså är Kryddgården en arbetsplats med kommunens personal som man också bör ha en säker arbetsmiljö för, liksom de som använder seniorgym i Kryddgården, vilket är anmärkningsvärt.

Andra organisationer, som kommer utifrån och som också bokar tider på seniorgym förutom SPF, är bl.a Neuroförbundet vilka även de berörs.

Orsaken till att det inte finns tillgång till hjärtstartare är oklart, dock finns en uppfattning om att personer som vistas dels på gymmet, men också i övriga huset, skulle kunna vara personer som inte vill bli återupplivade om hjärtstopp inträder!

Varifrån denna uppfattning kommer och hur det kommer sig att det har blivit en generell "regel" på Kryddgårdens Servicehus, undrar vi inom SPF.

Dessutom, hur många av de som bor på Kryddgården omfattas av ett så kallat 0 HLR-beslut, och om man har ett sådant beslut, går man verkligen på gym då?

Vad innebär ett 0 HLR-beslut?

När någon vårdas inom sjukvården så kan man ta beslut om behandlingsbegränsningar, vilket innebär att man kan avstå från olika sorters behandling. Dessa typer av beslut måste tas av legitimerad sjukvårdspersonal.

Korta notiser om det som berör vår läsekrets och er som medlem i SPF Enabygden. Vi tar pulsen på det som berör och angår oss.

Översyn av avgiftsnivån

Pensionsgruppen, som består av riksdagens åtta partier, har ställt sig bakom att genomföra en översyn av avgiftsnivån i det allmänna inkomstgrundade pensionssystemet.

Frågan har sin bakgrund i Pensionsgruppens överenskommelse från 2017 om långsiktigt höjda och trygga pensioner.

Det här är andra gången Pensionsgruppen ställer sig bakom en viktig fråga för pensionssystemets utveckling sedan en överenskommelse gjordes om att gruppen skulle utvidgas till att omfatta samtliga åtta

En av dessa personer måste vara läkare och den andra kan antingen vara läkare eller sjuksköterska.

0 HLR innebär att man inte kommer att ge HLR till en person vars hjärta stannar. Detta används främst inom sjukvården och används på personer som förväntas att avlida inom en snar framtid som följd av naturligt åldrande eller fatala sjukdomar.

Anledningen till detta är att personen inte avlider av själva hjärtstoppet utan att detta bara är ett symptom på att kroppen redan har stängt ned.

Hjärtstartarregistret

Sveriges Hjärtstartarregister visar var du kan hitta din närmaste hjärtstartare. Alla innehavare av hjärtstartare uppmanas att registrera sin hjärtstartare i registret hjärtstartarregistret.se

Registret används av både SOS Alarm och SMS livräddare för att dirigera livräddare till närmaste hjärtstartare. Närmaste hjärtstartare enligt hjärtstartarregistret finns vid Systembolaget och på Friskis och Svettis!

SPF Seniorerna Enabygdens styrelse

...har tillskrivit kommunens politiker i frågan, varför det inte finns en hjärtstartare i Kryddgårdens lokaler.

Vi tillskrev både Peter Book (M), Anders Wikman (NE) samt Jesper Englund (S) och Bitte Myrsell, verksamhetschef inom Vård och Omsorg.

SPF har ej fått något egentligt svar på den skrivelse som skickades i februari till berörda, däremot att man bollar frågan och även svaret mellan sig, utan att vi har fått ett egentligt svar på varför inte någon hjärtstartare på Kryddgården. Vi fortsätter bearbeta frågan med berörda myndighetspersoner och återkommer i nästa nr av tidningen och hoppas kunna återkomma med svar.

riksdagspartier. Sedan tidigare ställer sig alla partier bakom förslaget om mer flexibla regler för utbetalning av tjänstepensioner.

Med anledning av Pensionsgruppens överenskommelse avser regeringen fatta beslut om direktiv till en utredning med uppdrag att analysera avgiftsnivån i det allmänna inkomstgrundade pensionssystemet.

En arbetsgrupp inom Regeringskansliet har getts uppdrag att ta fram förslag för hantering av överskott i pensionssystemet.

KÖP & SÄLJ. Annonsera här - 50 kr/rutan (140 tecken). Endast för SPF-medlemmar.

KÖPES

MANGEL I BRA SKICK ÖNSKAS KÖPA

Ring Monica Bauer tel. 0702-77 68 86

Annons 85 x 20 mm

SÄLJES

FRIMÄRKSALBUM NORDEN & EUROPA

Album med 100 st frimärken + 100 lösa dito.
(många fr. Tyskland). 500 kr
sms/tel. 070 670 17 57 alt. anita.nehler@hotmail.com

Här kan du annonsera om du önskar sälja något
Varje säljruta kostar 50 kr. Plats för 140 tecken.
Mejla vad du vill sälja, skriv ditt namn och ditt
tel.nr i mejlet.

Söker du något eller vill du sälja? Obs! Ej levande djur. Mejla gärna bild o text till a.widinghoff@ettoco.se. Glöm ej namn och ditt telnr. Du kommer få sms om att Swisha din betalningen med 50 kr/annonsruta. Välkommen till en ny köp & säljmarknad!

**FIKA & TRÄFFA
NYA VÄNNER**

Fikaträffar på Walters Café
Här träffas vi måndagar kl 14.00
Kom och umgås du med!

*Sitt inte ensam.
Sök nya vänner bland
tidningens läsare och
SPF:s medlemmar.
Ett sätt är att gå på
anordnade aktiviteter,
eller andra begivenheter
som ordnas av de olika
kommittéerna - se mit-
tensidorna med allt det
som händer framöver.*

*Välkommen också till
våra fikaträffar på
Walters Café på Kungs-
gatans nedre del mot
Ågatan. Vi ges special-
pris på kaffe & bulle för
59 kr. Alltid trevligt hitta
nya som tidigare vänner
över en kopp kaffe...*

Hoppas vi ses!

NÄSTA NUMMER

Nästa nummer har manusstopp 30 augusti.

Utgivning av nr 3 sker 30 september. Vecka 40

Vill du skicka bidrag till tidningen - vi är tacksamma för alla bidrag. Berätta fritt och skicka sedan till redaktionen:
a.widinghoff@ettoco.se

Skriv helst i word och bifoga text och gärna bilder som separata filer. Döp bilderna med beskrivande ord.

Vi ser fram emot ditt bidrag av både upplevelser, roliga och intressanta resmål eller annat du vill dela med dig av.

**Missionären och Frälsningssoldaten
Klara Hall, som gett namn åt det vackra huset på
Kyrkogatans nedre del, mot Drömparken.**

Foto: Wikipedia

Forts. från sidan 13

Trots mtståndet på hemmaplan fanns det kvinnor som trostade konventionerna och gav sig ut.

Snart insåg organisationerna att dessa kvinnor var en förutsättning för att man framgångsrikt skulle lyckas kristna samhällen, eftersom den inhemska befolkningen betraktade ogifta och ensamma män med misstänksamhet. Tack vare kvinnornas sociala och medicinska färdigheter fick missionärerna den respekt som behövdes för att kunna påverka människorna.

Klara Hall avreste således till Kina den 1 december 1892. Innan avresan var hon tveksam bland annat på grund av sin höga ålder. Hon var nu drygt 40 år.

Klara skrev i sin bok:

”Att Herren skulle sända mig ”fjärran bort till hedningarne” kunde aldrig komma i min tanke. Tills helt plötsligt Herrens upprop för Kina nådde mig, genom br. Franson... nu var det Guds tid och han själf som talade till mig. Men huru svårt jag hade att förstå detta och känna igen hans röst. Ty ingenting syntes för mig dåraktigare än att på ”gamla dar” sätta mig ned med språkstudier... och nu kommer Herren och som med ett ”åkslag” uppfordrar mig att gå till Kina - med dess förskräckliga språk. Nio tyga mig, att det var hans vilja och beslut.”

(Trosvittnet 1998, nr 1)

Resan med tåg, båt och slutligen med åsnekärria på leriga vägar och med övernattningar på värdshus fyllda av opiumrök, varade i tre månader. Slutmålet låg långt upp i norra Kina, utanför den delen av Kinesiska muren.

Trots mycket svåra umbäranden avspeglade breven hem kämaglöd och visshet om att lyckas. Klara skrev att hon skulle ”dra hedningarna upp ur smuts, okunskap och förnedring”,

Motarbetad barnhemsföreståndare

När Klara Hall, 1896 via brev berättade för dem därhemma att hon ville öppna ett barnhem för ”utkastade flickebarn” fick hon ett starkt gensvar.

Från hela Sverige skickade söndagsskolebarn, missionsföreningar och privatpersoner pengar för att rädda flickebarn som utan barnhemmet kastades ut till en säker död. Efter några år bodde 22 flickor på barnhemmet. En del av dessa placerades hos ammor, andra på gården Klara köpt och byggt till i Sha-ri-tsing.

Barnhemmet blev dock ifrågasatt. ”Är det humbug?” frågade sig Svenska Posen i nummer 1 år 1898. En manlig missionär amklagade Klara Hall för att stoppa de insamlade pengarna i egen ficka. Uppgiften hade han skrivit i ett privat brev som sedan publicerades i en rad svenska tidningar.

Flera av Klaras missionärskamrater ryckte ut till hennes försvar och hon lät sig också fotograferas tillsammans med två av flickorna som bevis på att barnhemmet existerade. Resultatet av förtalskampanjen blev att det skapades ett ännu större intresse för barnhemmet och för Klara Hall.

”

En mängd utlänningar och tusentals kineser, vilka sades ha samröre med fienden, dödades.

Boxarupproret blev slutet

Men det var något mycket värre än förtalskampanjen som skulle förstöra det som Klara Hall byggt upp.

År 1898 startade Boxarupproret - ett folkligt uppror i Kina, som pågick till 1901. Periodvis hade revolten officiellt stöd från Qing-regimen. Upproret riktade sig mot Europas inflytande över landets ekonomi och politik och drabbade både utländska som infödda kristna. En mängd utlänningar och tusentals kineser, vilka sades ha samröre med fienden dödades.

Fortsättning på nästa sida

Upproret kvästes mycket våldsamt med hjälp av utländska soldater. Efteråt fick Kina betala ett stort skadestånd till de berörda länderna.

Rykten om upproret mot ”de främmande djävlarerna” nådde Klara Hall och Kristina Örn i Sha-ri-tsíng. De flydde till missionsstationen Pao-teo där sju andra missionärer befann sig. Hela gruppen förflyttade sig sedan sexton mil norrut in i Mongoliet till en missionsgård. Under en tid var allt lugnt, men när gruppen ville ta sig vidare till U-la-pa-ei för att möta upp två andra missionärskvinnor blev de hindrade av soldaterna.

Deras situation blev allt mer ohållbar. Utpressare och rövare gjorde råder mot gården och deras kinesiska tjänare tvingades överge dem. Slutligen lämnade den lilla missionärsgruppen gården och sökte skydd i ett soldatläger, där de bodde en och en halv månad.

När lägrets befälhavare så småningom förstod att den högste mandarinerna tänkte döda alla utlänningar, vågade han inte längre ge dem beskydd. Under förespeglning att soldaterna skulle öra dem till Urga lämnade de lägret den 21 sept,ber. I ett bakhåll blev flera i missionärsgruppen mördade. Dock inte Klara Hall och Kristina Örn. De dödades vid ett senare tillfälle.

Sammantaget fick omkring sextio svenska missionärer sätta livet till under Boxarupproret. De kinesiska myndigheterna betalade ersättning till offrens släktingar. Klaras syskon fick 56 kronor och 75 öre vardera.

Epilog:

I Frälsningsarméns personakt över Klara Hall står: ”Afgången den 1:12:92. Arbetar i Kina för Gud och missionen. Martyr 1901”. Den verksamhet Klara Hall lagt grunden till vid Sha-ri-tsíngs barnhem startade om efter Boxarupproret och fortsatte fram till 1951.

Då tvingades missionärerna att lämna Kina. Fyra av de före detta barnhemsflickorna, några inhemska lärarinnor och sjuksköterskor tog över ansvaret för de flickor i nedre tonåren som fanns kvar på barnhemmet.

Artikel återgetts från Enacom ”Kvinnoprofiler i Enköping” som utkom 2012 då ”Enacom” firade 10 årsjubileum. ”Enacom” startades i syfte att stötta och utveckla kvinnors företagande i Enköping/Håbo 2002.

Nationaldagen 6 juni i Enköping

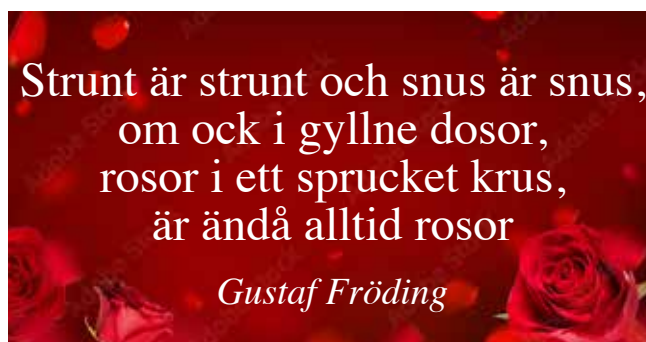
Nationaldagsfirandet börjar traditionsenligt på Stora Torget i Enköping, där Enköpings scoutkår hissar flaggorna på morgonen.

Firandet pågår mellan kl 11-15 och leds av både Hemvärnets musikkår med fanvakt från Ledningsregementet. En parad där Enköpings scoutkår, Enköpings Folkdansgille och alla andra är välkomna att delta i. Firandet på Stora torget pågår mellan kl 11-12.30.

(Reservation för ändringar)

Midsommarfirande i Enköping

Midsommarafton 21 juni firas på flera håll i kommunen. Kolla Enköpings Kommuns evenemangskalender för mer information.

Rätta svaren från sidan 23s klurigheter:

1)2,2)2)2)3)1,4)2,5)x,6)1,7)2,8)x,9)x,10)1,11)x

Lösningen Sudoku A & B på sidan 23

5	2	4	8	3	7	6	9	1
6	3	1	9	2	4	7	8	5
9	7	8	1	6	5	3	4	2
4	9	5	7	8	2	1	3	6
2	8	3	6	9	1	5	7	4
7	1	6	5	4	3	8	2	9
3	5	9	4	7	6	2	1	8
1	4	2	3	5	8	9	6	7
8	6	7	2	1	9	4	5	3

7	2	8	9	5	4	6	3	1
3	1	4	6	8	7	2	9	5
5	6	9	3	2	1	4	7	8
4	3	2	5	6	9	1	8	7
9	8	7	2	1	3	5	4	6
6	5	1	7	4	8	9	2	3
8	7	6	4	9	5	3	1	2
2	4	3	1	7	6	8	5	9
1	9	5	8	3	2	7	6	4

Nästa nummer utkommer 30 september
Glöm inte skicka in reseberättelser eller annat
som ni vill dela med er av till våra läsare.
Mejla oss på redaktionen helst före sista augusti
på a.widinghoff@ettoco.se

PP Sverige. Porto betalt

Sveriges närmaste optiker!

Synundersökning | Drop-in tider
Glasögon | Kontaktlinser

SKOGLUNDS

Optik

ETABL. 1956

Källgatan 17 | Enköping | 0171-338 15 | info@skoglundsoptik.se | www.skoglundsoptik.se